

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog „Sokolska prosveta“

Ljubljana,
17 novembra 1933

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

God. IV
Broj 46

Petar Petrović Njegoš

Povodom sto dvadeset i prve obletnice rođenja najvećeg jugoslovenskog nacionalnog pesnika, preteče jugoslovenske misli

Ne pita se, ko se kako krsti,
No čija mu krvca grije prsi,
Čije l' ga je zadojila mljeko?

Petar Petrović Njegoš.

Velika i sudbonosna vremena stvaraju velike ljude, velike umove. Ta velika i sudbonosna vremena, kada je stolecima visio nad glavama našega naroda Damaklov mač, kada je crni dvoglavi orao ključao naše živo narodno telo, kada je osmanlijski polumesec bacao krvavo svetlo na bespravnu jugoslovensku raju, kada se je srpski deo našega naroda budio i dizao za ustanke, kada se budi i osvećuje narodna inteligencija i pokreće ilirski pokret, kada se je 1848. godine u temeljima treslo trulo austrijsko carstvo i kada Hrvati udruženi s braćom svojom Srbima, a pod junačkim hrvatskim banom Jelačićem, slave pobjedu nad tudim gospodstvom i tudom vlasti, tada je u tako sudbonosnim danima naše istorije niknuo, odrastao i delovao veliki genije našega naroda, veliki i duboki mislilac, najveći jugoslovenski nacionalni pesnik, što ga je ikada naš rod dao, preteča jugoslovenske misli i jugoslovenskog ujedinjenja, utelovljenja istina, pravda i sloboda, veliki vladika crnogorski Petar Petrović Njegoš, čiju smo sto dvadeset i prvu godišnjicu rođenja proslavili u čitavoj našoj otadžbini dne 14. o. m.

Zaista je teško i u glavnim potezima orisati rad, dušu, dubinu misli, nastojanja, patriotizam i književna stvaranja ovog doista velikog i slavnog muža, koji je prono ime ne samo svoje, već i čitavog našeg naroda u sve kulturne narode i države. Svojim duhovnim produktima u kojima se zrcali bistrina duha, duboka misaonost, čojstvo, lepota izražavanja, čistota jezika, borba za pravdu i istinu, ljubav prema svome narodu i svojoj rodnoj grudi, priveli su ga u kolo najvećih i najjačih umova Evrope; on je svojim delima pokazao da pripada ne samo Jugoslovenima, već čitavom Slovenstvu i čovečanstvu. Upoznao je strani svet s duhovnim dobrinama našega naroda, o kojem su u svetu kružile svakojake glasine, samo ne povoljne i lepe. Svojim živim narodnim jezikom, u kome je pisao svoje stihove već od rane svoje mladosti, — današnji je naš književni jezik; on se već u ono černo doba rastvoranosti i nesnalazjenja zalaze za jedinstven književni narodni jezik sviju Jugoslovena, i njegova bistrina vidovitost i njegove želje nisu mogle, a da se ne ostvare. Kada pak

uočimo, da je ovaj veliki čovek bio samouk, kada znamo u kakvim je prilikama i neprilikama živeo i delovao, njegova nam dela dokazuju, da se je veliki Njegoš vinuo najviše stepenice ljudskog umnoga stvaranja. Nikao je u priprostom narodu, narodu polubarskom — kako je sam zapisao u jednom spomenaru —, ali narodu, koga je neograničeno ljubio i s kime se je ponosio. Odrastajući među tim narodom, sljubio se je s njime, i sav njegov rad provejava tom istinskom ljubavlju, samozatajom, patriotizmom. Za čitavog svog života bori se za pravdu i istinu svog malenog i junačkog plemena. Bori se, ali u čitavoj toj borbi izbija plemenitost, liberalizam, oštromilje, dalekovidnost, kultura... Time on i postaje oličenje naše narodne duše. Pesnik — državnik — heroj. Iako je veliki vladika živeo u tesnim prilikama, u miljeu, koji ga nije razumeo, gde je na svakom koraku sretao otpor, gde je u teško prohodnim gudurama Crne Gore iz svakog grma virila cev puške, kad je nož bio jedini sudija, kada je u zemlji carevala anarhija, zaostalost u svakom pogledu, nepismenost, predrasude, krvna osveta i još statinu drugih muka, s kojima se je imao boriti ovaj genijalni, ali mladi vladar, ipak on nije ograničavao svoj rad samo na svoje pleme, svoju kneževinu, već ga je proširio na čitavo ozemlje, koje obitavaju Južni Sloveni. U njegovim pismima i ruskom caru Nikolaju I, i hrv. banu Jelačiću, i srpskom knezu Aleksandru Karadževiću, struji i kipi silna ljubav prema jednodruvu braći i »slavnim Slavjanima«, i tuži se nad nepravdama, koje se vrše nad slovenskim narodima.

Nas Sokole naročito zanima njegov rad oko oslobođenja i ujedinjenja svih Jugoslovena. Njegov je rad na tom polju velik, pogledi široki, ljubav bezgranična. Njegovi proglasi i njegova pisma živi su nam svedoci njegovog dubokog shvatanja i širokih nacionalnih horizonata. Kada je 1848. godine ban hrvatski ratovao protiv Madžara, čestita Njegoš banu na njegovu potkvatu, bodri ga i nudi mu svoju pomoć u životima svojih junačkih Crnogoraca u borbi za prava svoje hrvatske braće. Smatra sve Jugoslovene za jedan narod i boji se za njihov sudbinu. Poručuje Bokokotoračima i Dubrovčanima da ostanu verni banu trojedne kraljevine, jer se on bori za prava sve potlačene braće. Vidi u toj borbi trenutak kada bi mogla sva braća raznih imena i vera da skinu sa sebe

jaram ropstva. Zali, što se i Srbi i Hrvati biju za tuđi račun. Isto tako piše on i knezu Aleksandru Karadževiću i čestita mu što je pomogao Srbe u Vojvodini u borbi protiv Madžara, ali i u tom pismu izražava žalost, što se i Srbi, kao i Hrvati bore za tuđe interese, za tuđi račun. Kada je 1848. godine za vreme revolucije uskrsla Metlačka Republika i ponovno uprla svoj pogled na naše jadranske obale — poručuje on Jelačiću da brani i čuva svoju Dalmaciju, a braća Crnogorci svesrdno će ga pomagati. — Molj ga još, da održava s braćom Srbima u Vojvodini bratske i srdačne odnose. U svojoj domovinskoj ljubavi on ne čini razlike između imena i vera. Narod i domovina bili su mu iznad svega.

I kao vladar crnogorski imade veliki vladika neprocenjenih zasluga i za crnogorsko pleme i za čitav naš narod. Kada je kao mladić primio upravu zemlje od metropolita Petra, bila je ova država u većim trzavicama i naprama vani i naprama unutra. Ali se mladi vladar snalazi na svom visokom i odgovornom mestu, uza sve očajne prilike u kojima se je nalazila njegova malena zemlja. Ujedinjuje sva crnogorska plemena, preuređuje unutrašnje uredjenje države, osniva senat, uvodi sudstvo i javnu bezbednost, otvara škole, podiže štampariju. I kao diplomat pokazao je on svoje duboko razumevanje, visoku inteligenciju i široku kulturu. S Austrijom uspostavlja dobre odnose, s Turskom ratuje za pravdu i slobodu, s Osman pašom bori se za svoju zemlju na Skadru. Na to uvodi mir, zemlja mu procveta, narod se odmori od većitog ratovanja i klanja.

U duhu ljubavi prema svome kraju, svome narodu i svom jeziku istaknu se naš Njegoš kao najveći naš pesnik. Zadojen pučkom poezijom, koja je u njegovo doba bila u jeku u junačkoj Crnoj Gori, nadahnut mislima o pogibiji srpstva na Kosovu, što daje naročiti čitki momenat njegovom književnom stvaranju, u neprestanoj duševnoj borbi da podigne moralno i kulturno svoju rodenu grudu, u strepnji da sačuva slobodu i neodvisnost svoje države, on, ujedno i vladika i vladar i diplomata, upozna sve zamke i Austrije i Turske, a i sve nevolje, i mane, i vrline svoga plemena. Po darovitosti dubok mislilac i poletan pesnik stvorio nam književno delo »Gorski vijenac«, delo, koje spada u remek dela umetničke pesničke tvorevine jugoslovenskog naroda. U njemu se zrcle običaji i mišljena njegova puka, njegovo junaštvo i poštenje, njegov karakter, njegova duša — duša čitavog jugoslovenskog naroda, jer u toj epopeji našega naroda struji sveži, zdrav nacionalizam u čisto jugoslovenskom duhu i smeru. Čitavo je to delo još i protkao svojim filozofskim mislima, svojim dubokim pesničkim čuvstvom i naročitim simpatijama prema svojoj braći Jugoslovenima sviju imena, sviju vera i sviju krajeva. I ovaj naš velikan legne mlad u grob, upravo tada kada je njegov genij stao da razvija i stvara klasična naša dela i budi nacionalnu, jugoslovensku ideju.

Zahvalna pokolenja dive se i klanjaju njegovim senima, s dubokim poštovanjem prigibljaju svoja kolena pred njegovim svetačkim kostima, koje su naše svoj zasluženi mir na njegovom ljubljenskom Lovčenu, visoko pod plavim nebom, kuda su lebdela njegove velike misli, njegov genijalni duh. Poštovanje, koje goji čitav naš narod prema veličini duha i zamašitosti rada i stvaranja ovog svetlog imena, pretrodnika i državne i duhovne jedinstvene jugoslovenske misli, jamstvo su nam, da je naša generacija pravilno shvatila i ocenila reči našeg prorok-pesnika P. Preradovića, koji lepo kaže:

»Rod bo samo, koj' si mrtve štuje,
Na prošlosti budućnost si snuje.«

(Kljč.)

Zahvala braća Gangla

Smatram prijatnom dužnošću svog blagodarog srca da se najiskrenije bratski zahvalim na velikoj pažnji, koja mi je bila ukazana povodom moje šezdesetogodišnjice.

Zelim iz sve duše, da bi naš također i u buduće neiscrpna i požrtvovna ljubav sve vezivala u radu za velike ideale slovenskog sokolskog bratstva!

Zdravo!

Gangl, s. r.

Ljubljana, novembra 1933.

Povodom jubileja brata Gangla

Jedna dirljiva manifestacija slovenskog sokolskog bratstva u Ljubljani

Doslojno priznanje radu jedne velike skromnosti

Malo, ali toplo, dirljivo sokolsko slavlje, u Ljubljani dne 11. o. m. povodom trostrukog jubileja potstarešine Saveza SKJ brata Gangla, zamišljeno tako diskretno i skromno kao što je skromna i svečareva duša, pretvorilo se je u jednu krasnu nacionalnu i slovensku manifestaciju. Sve jugoslovensko i ostalo slovensko Sokolstvo uz pretstavnike naroda našlo se je zbrano po svojim delegatima i pretstavnici na ovom tako lepom dostojanstvenom zboru, koji je najvidnije pokazao, koliko spontanog priznanja, poštovanja, simpatija i ljubavi uživa jedan uzorit sokolski život, čiji je sav rad, pun tolike nescičnosti, samopregora, požrtvovanja i fanatičkog idealizma, posvećen narodnoj, sokolskoj i slovenskoj misli. Bilo je to zaista dostojno i zasluženo spontano priznanje delima, koja je dala zajednici jedna nada sve skromna i plemenita sokolska duša.

Navraćajući se opet ovim rečima na ličnost jubilarca brata Gangla, mi znamo, da u njemu bunimo i povredujemo opće poznatu skromnost njegove duše, i kao da slušamo kako nam nekako govori: »Pustite me više na miru«, ali po dužnosti svojoj kroničarskoj trebamo da o ovoj, svakako značajnoj manifestaciji, naročito za slovenski sokolski život, izvestimo makar i u najbledim linijama i širi krug naše sokolske braće i čitalaca. Neka nam stoga bratski oprosti i ovu indiskretnost naš dragi brat Gangl.

Vežbaonica Ljubljanskog Sokola te večeri pružala je kao retko kada tako svečan i dostojanstven izgled. Pročelje dvorane bilo je vrlo ukusno ukrašeno čilimovima, nacionalnim zastavama: jugoslovenskim, češkoslovačkim, poljskim i ruskim, palmama i ostalim zelenilom. Na sredini glavnog zida bio je pričvršćen veliki zlatni lovor-venac, u čijem je unutrašnjem krugu stajao veliki zlatni broj 60, a s jedne i druge strane venca, u nešto manjoj veličini, brojevi 30 i 10, označavajući trostruk slavljenikov jubilej: 60-godišnjicu njegova života, 30-godišnjicu sokolskog rada i 10-godišnjicu starostovanja na čelu jugoslovenskog Sokolstva. S leve i desne strane dvorane usred zelenila palmi stajala su poprsja Tirša i Fignera.

Na pročelju dvorane, za predsedničkim stolom, na kome su se međutim nalazili mnogobrojni krasni darovi, upravo stigle mnogobrojne čestitke, bili su: tajnik Saveza SKJ br. Brozović, starešina Sokolske župe Ljubljana br. dr. Pipenbajer, ekonom Saveza SKJ br. Zivković, i poslovodeći zam. staroste Češkoslovačke obce sokolske brat Truhlarž, III zamenik starešine Saveza SKJ br. Križ, kao predsedavajući, tajnik Saveza slovenskog Sokolstva brat Štepanek, pretstavnik Saveza ruskog Sokolstva u Jugoslaviji brat Balzar, član uprave Saveza SKJ i pretsednik organizaciono-pravnog saveznog oteka br. dr. Pavlas, starešina Sokolske župe Novi Sad, načelnik Saveza SKJ brat Ambrožič te starešina Ljubljanskog Sokola brat Kajzelj.

Sučelice pretsedničkom stolu bila su rezervisana mesta za pretstavnike vojnih i civilnih vlasti i ostale odličnike, od kojih su bili zapaženi: u zastupstvu Narodne skupštine i njenog pretsednika br. Milošević, sekretar Narodne skupštine i starešina Sokolske župe Cetine, zastupnik bana Dravske banovine podban brat dr. Pirkmajer, komandant Dravske divizijske oblasti general g. Cukavac, konzul Češkoslovačke Republike br. ing. Sevič, dvorska gospoda sestra Tavčarjeva, senatori br. dr. Hribar i br. dr. Novak, načelnik grada Ljubljane br. dr. Puc, savezna načelnica sestra Skalarjeva, zamenik saveznog načelnika br. Jeras, član uprave Saveza SKJ br. dr. Fuks, zamenice savezne načelnice sestre Brozović i Trdinova, starešine i zastupnici svih 25 sokolskih župa, članovi uprave Sokolske župe Ljubljana, starešine i pretstavnici ostalih sokolskih društava iz bližnje i dalje okolice, pretstavnici

svih mesnih korporacija, društava i udruženja, brojne ličnosti iz javnog i kulturnog života, pretstavnici štampe, te veliko mnoštvo sokolskog članstva, naraštaja i dece obojega spola, koje je ispunilo dupkom svu dvoranu i balkon.

Tačno u 18.30 časova ušao je u dvoranu svečar, starosta brat Gangl, dočekan spontanom frenetičnim dugotrajnim aplauzom i oduševljenim burnim klicanjem: Zdravo! Živeo! Na ulazu u Narodni dom pravili su špalir članovi Ljubljanskog Sokola, a na stepenicama prema dvorani naraštajci, naraštajke i deca Ljubljanskog Sokola. Na ulazu u dvoranu predala je svečaru lepu kitu crvenih karamfila načelnica Ljubljanskog Sokola sestra Kuharova, a u ime dece pozdravila ga je jednom dirljivom pozdravnom pesmicom jedan Sokolič, čime je brat Gangl bio osobito dirnut.

Stupivši u dvoranu, br. Gangl bio je vidno iznenađen tolikim i tako svečanim skupom. Pogotovo je bio osobito iznenađen, zastavši pred starešinskim stolom, kada je za stolom opazio braću Češkoslovačke Truhlarža i Štepanka. Dirnut duboko ovom njihovom bratskom pažnjom, srdačno se je s njima izrukovao i poljubio. Pozdravivši se zatim najsrdačnije s prisutnim pretstavnici našega i ostalog slovenskog Sokolstva, s pretstavnici vlasti i ostalim odličnicima, br. Gangl zauzeo je određeno mu počasno mesto sučelice starešinskom stolu.

Nakon što su se stišale ovacije, ustao je predsedavajući, zamenik saveznog starešine br. Križ, koji je otvorio ovaj svečani sokolski zbor sledećim rečima:

Poštovani bratski zboro!

Čast, koja mi je pala u deo da na današnjoj proslavi zastupam Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije, daje mi dužnost, da vas, poštovano gospodo i draga braćo i sestre, najsrdačnije pozdravim.

Zatim je predsedavajući zamenik saveznog starešine br. Križ pozdravio redom sve odlične goste, koje su prisutni svakog pojedinog toplo akklamirali. Naročito su bili burno pozdravljeni braća Štepanek i Truhlarž, koji su za ovu svečanost naročito stigli iz Praga, prvi kao zastupnik Saveza slovenskog Sokolstva, a drugi kao zastupnik Češkoslovačke obce sokolske.

Zatim je predsedavajući nastavio:

Naš prvi savezni potstarešina brat Gangl utelovljena dobrota, neokaljana poštenje i nedostiziva marljivost i radnost u Sokolstvu, praznuje danas svoj jubilej. Nije to jubilej slave i časti, jer te on neće, a niti je traži, jer je za to preskroman. Jubilej je to našeg Sokolstva, koje je srećno i presrećno, da mu se ot pružila prilika, da može svom obljubljenom i dragom starešini iskazati svoju veliku ljubav i odanost, koju gaji spram njega i da mu iskaže svoju duboku zahvalnost za sve ono veliko delo koje je učinio za Sokolstvo.

Iz hiljada čestitaka, koje će mu se eto izručiti provejava taj duh zahvalnosti i iskrene ljubavi. Mi smo ponosni, što nam na čelu stoji muž tolikih vrline, a ponosan može da bude i slovenački deo našega naroda, koji je dao sveukupnom našem jugoslovenskom narodu i Sokolstvu takvog značajnika, koji će danas — sutra uz svetla imena Fignera, Tirša, Sajnera, Oražna i drugih zaslužnih muževa resiti zlatne stranice našega Sokolstva.

Ja gledam u dušu njegovu, kako se u svojoj skromnosti buni i uznemiruje, da je svega toga preveć i da to nije smelo biti u takvoj meri. Ali mi mu dovikujemo, da je to sve pre malo, jer mu ne možemo dati u onoj meri i u onoj obilnosti, kako on to i zaslužuje i kako bi to moralo biti. Primi, dakle, sve to onako kako Ti je dano iz bratskog srca, iskrene ljubavi i velike zahvale, a s vrućom željom, da nas vo-

LOVENKO SOKOLSTVO

Otkriće spomen - ploče bratu dr. Šajneru u Pragu

Kada je pred 15 godina došlo do prevrata i do rasula bivše Austro-Ugarske Monarhije preuzeo je tada br. dr. Šajner, kao starosta COS, svu vojnu vlast u Pragu te zajedno sa Sokolima i vojnicima revolucionarima započeo vojno zapovedništvo na Malostranskom Trgu. Tim momentom u stvari postao je čehoslovački narodni gospodar situacije u svojoj zemlji, jer je u njegovim rukama sada bila i sva vojna sila.

Ove godine na dan 28 oktobra, kada je proteklo 15 godina narodne i državne slobode braće Čehoslovaka, Prag je veoma svečano proslavio usponu na taj odvažni čin Sokolstva po prevratu. Odmah, nakon što je bila završena velika vojna proslava pred parlamentom, počasna četa vojnika i počasna četa Praškog Sokola pošle su na Malostranski trg pred vojno zapovedništvo. Na trgu bilo je sabrano ogromno mnoštvo sveta, koje je htelo da prisustvuje otkriću spomen-ploče bratu dr. Šajneru. Tik do velikih i teških vratiju palače vojnog zapovedništva uzidana je metalna spomen-ploča s ovim napisom: »U ovoj zgradi preuzeo je dne 29 oktobra 1918 starosta Čehoslovačke obce sokolske vrhovni zapovednik čehoslovačke vojske, zapovedničku vlast na prvim vojnicima oslobođenog naroda sporazumno s vojnicima savezničkog rumunskog naroda.« Godine 1918, naime, rumunski vojnici, koji su se nalazili u Pragu u austrijskoj vojsci, uskratili su zajedno s češkim vojnicima pokornost Austro-Ugarskoj, pridruživši se prvim čehoslovačkim četama.

Prilikom otkrića ove spomen-ploče održao je govor sabranom Sokolstvu i vojsci načelnik COS br. Miroslav Klinger, rekavši sledeće: »Stojite tu jedni pored drugih: vojna obranbena sila s oružjem i sokolska moralna obranbena sila u crvenim košuljama demokratije. Stojite jedni pored drugih verno i postojano, rame uz rame i ruku o ruku, kao jedan čovek, spremni protiv svih neprijatelja, iznutra i izvana. Stojite zajednički da počastite Šajnerovu uspomenu, vašeg prvog zajedničkog zapovednika. Jedni i drugi želite mir i miran razvoj, ali jedni i drugi pripravnost za sve i na sve, a tako je uvek želeo i brat Šajner. Zato ne strahujemo za svoju budućnost, jer znamo, da nećemo podleći i jer verujemo, da ćemo doleteti svakoj kušnji. Čehoslovački vojnici i Sokoli biće jedne misli i jednoga srca, a ako bude potrebno i jedna sama ruka za obranu države i demokratije.«

Urednici čehoslovačkih sokolskih listova za 1934 godinu

Na poslednjoj sednici predsedništva COS bio je određen i novi redakcijski odbor službenih glasila COS i čehoslovačkog narasta. Za g. 1934 uređivač »Vestnik sokolski« kao glavni urednik br. Rudolf Prohazka, kome će u redakciji pomagati kao urednici s. Božena Stiblova, brat Jan Pelikan, tajnik ureda COS, te br. Karel Bima, a kao odgovorni urednik funkiraće br. dr. Jan Hiler, sin umrlog prvog svetara COS. Redakciju »Sokolskih beseda«, lista čehoslovačkog narasta, vodiće br. dr. Stelšovski, s. Božena Stiblova i br. Rudolf Prohazka. U redakciji svih ovih listova ima svoje zastupnike muško i žensko načelnništvo COS te prosvetni odbor COS.

Prvo čehoslovačko društvo u Belgiji

Posvuda, ma gde se nalazili izvan svoje domovine, braća Čehoslovaci nastoje, ako je ikako moguće, da osnuju i svoje sokolske jedinice, jer oni u nijednoj prilici ne zaboravljaju na svoje Sokolstvo i njegovo širenje. Tako su pred kratko vreme osnovali sokolsko društvo i u belgijskom naselju Vinterslagu. Ovo novo društvo broji 44 člana, 10 naraštajaca i preko 30 dece. Izgleda, da će i ostale kolonije Čehoslovaka u Belgiji osnovati svoja sokolska društva, kako su to već učinili u Francuskoj i u Poljskoj. Sva ova društva na strani spadaju pod Zagrebnu župu COS.

Na ovaj lep primer mogli bi se ugledati i naši sunarodnjaci u Belgiji i Francuskoj, i gde god omogućuju prilike osnivati jugoslovenska sokolska društva, a tamo gde ova već postoje, prihvatiti se s još većim elanom sokolskog rada. U tome pogledu bila bi dužnost bratske župe u Parizu da bude mobilnija i aktivnija, te da svojim inicijativom podupre širenje i jačanje naših sokolskih jedinica. Ovakvo, a i po ostalom izgleda da naša župa u Parizu i ne postoji.

Sokolska taborenja u Americi

Američka sokolska društva preduzimlju svoja letovanja ponajviše u blizini reka, jezera i usred šuma. Ta taborenja pretstavljaju u neku ruku prava letovališta, uređena za braću i sestre iz odnosnog sokolskog društva, koji imaju u drvenim pa i u solidnije podignutim kućama veoma udobno bivanje i prenoćište, i to redovito s prehranom, a sve uz veoma umerene cene. Pored ovih letnjih kuća nalaze se, dakako, igrališta i vežbališta te sve što je potrebno za uspešno i dobro provadanje telesnog uzgoja. U ovim letovalištima priređuju društva nedeljom također i svoje javne nastupe. Njih kada posećuju i oni članovi društva te ostali izletnici, kojima nije moguće da se za nekoliko nedelja otgnu od svog redovitog zvanja u gradu. Vidi se dakle, da u Americi daju prednost pri taborenju zgrađenim drvenim kućama, a ne šatorima, što je i razumljivo, jer šator zaista ne može da posluži kao nekaak permanentan zaklon od vremenskih nepogoda. Na sličan način organizuju taborenja i neka jugoslovenska američka sokol. društva.

Sitne vesti iz čehoslovačkog Sokolstva

Lekarski osek COS propisao je za pojedine lekarske oteške po župama i društvima jedinstvenu torbicu za prvu pomoć, koja je sastavljena na osnovu dugogodišnjih iskustava, a naročito pak na osnovu praktičnih rezultata na poslednjem sletu u Pragu.

Nedavno navršio je 60-godišnjicu života starosta župe Podbegorske br. Karel Svare, poznati član predseštva COS te sletski tajnik svih poslednjih svesokolskih sletova, koji svestrano deluje u COS već dugi niz godina.

Brat Karel Svare poznat je osobito i kao izvrstan govornik, pa je baš on svojedobno bio dao pobudu da se u sklopu prosvetnog oteka COS osnuje govornička škola.

Predseštvo COS podelilo je veliki broj potpora iz Kukanjevog manjinskog fonda COS, i to samim manjinskim društvima, odnosno njihovim pripadnicima, i to: 24 dečaka, 14 devojčica, 6 naraštajaca i 4 naraštajki.

Svojedobno smo izvestili, da je kod COS bio osnovan naročiti glazbeni otek sa zadacima da vodi sve poslove koji se odnose na glazbu i Sokolstvo. Sada je izraden za taj otek i poslovnik, koji je predseštvo COS već odobrilo te će tako otek moći početi svojim radom.

Sokolsko društvo u Jičinu name-rava da sagradi najmodernije letnje vežbalište, i to blizu jednog velikog lipovog drvoreda. Ceo prostor vežbališta biće zasaden raznim ukrasnim stabljem, te će tako vežbalište odavati izgled lepog parka. Što će za telesni uzgoj, osobito sa zdravstvenog gledišta, biti od velike vrednosti.

Sokolsko društvo u Pragu na Ziškovu, koje je nedavno proširilo svoj stari dom, sagradio je nove velike dvorane i uređivši prostrano vežbalište na Ziškovu Vrh kod Praga u neposrednoj blizini svoje vežbaonice, broji danas 2283 članova i članica, 209 muškog i ženskog naraštaja i 1530 muške i ženske dece te je brojačno treće najveće čehoslovačko društvo. Ovo društvo dalo je ceo niz odličnih sokolskih radnika, među kojima brata Očenaška i poznatog sokolskog kompozitora za svesokolske sletove i za ritmičku gimnastiku br. Karela Pospišila.

Peti tečaj vojničko-sokolske škole u Beogradu

U Beogradu otvoren je peti tečaj škole za obuku vojnika za vode sokolskih četa. Ranija četiri tečaja ove škole održana su prošle godine u vremenu od 15 III do 25 VI i od 1 XII 1932 do 31 III 1933. U ovom zimskom periodu od 1 XII o. g. do 31 III 1934 održaće se tri tečaja, t. j. V, VI i VII tečaj.

Otvaranju ovog V tečaja prisustvovali su izaslanici Ministarstva vojske i mornarice i Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda, II zamjenik starešine Saveza SKJ, pročelnik saveznog oteka za sokolske čete i nastavnici tečaja.

U vežbaonici Sokolskog društva Beograd - matiča bilo je postrojeno 60 vojnika-Sokola, članova naših sokolskih četa iz svih sokolskih župa, vojnika iz svih rodova oružja. Izaslanik Ministarstva vojske i mornarice i Inspekcije zemalске odbrane pukovnik brat Milija Ristanović održao je okupljenim vojnicima Sokolima lep govor, istaknuvši važnost ove vojničko-sokolske škole, pozvavši ih da marljivo prate obuku i predavanja, koja će im dati škola, da bi stečenim sposobnostima, stručnim znanjem i uvežbanošću mogli da prednjače svojim

žim vršnjacima i bili od koristi svojim sokolskim četama, čiji su članovi i pokretu, kojim naše Sokolstvo zalazi u selo.

Nadzornik nastave u školi br. Stevan Zakula izložio je vojnicima-Sokolima, kako je došlo do osnivanja ove škole. Pomenio je jak prirast i naglo množenje sokolskih četa u poslednje doba i brigu Saveza SKJ da se za te sokolske čete u što kraćem vremenu obrazuje što je moguće veći broj sokolskih uvežbanih prednjaka i vođa. U tome pogledu vojska Kraljevine izašla je ususet Savezu SKJ, te je odobrila da se otvori ova vojnička škola, u koju će se pozivati članovi naših sokolskih četa, koji u tom vremenu otslužuju svoj kadrovski rok. Pomenio je također ove interesantne podatke: za prvi i drugi tečaj ove škole prijavljena su bila 132 vojnika-Sokola, od kojih je s uspehom svršilo tečaj njih 112; za treći i četvrti tečaj prijavilo se je već 317 vojnika-Sokola, od kojih je s uspehom ih završilo njih 121. Za ova tri tečaja, koji će se održati u ovom zimskom periodu, prijavilo se je 510 vojnika-Sokola, od kojih će moći da svrše sva 3 tečaja u najboljem slučaju njih 200. Ovi brojevi najbolje dokazuju, koliko je potrebna ova vojničko-sokolska škola i koliko je interesovanje za nju kod naših sokolskih četa.

Svečanost je završena složnim i gromkim pozdravom Nj. Vel. Kralju i Nj. Vis. Prestolonasledniku, starešini Saveza SKJ.

II pokrajinski slet SKJ u Sarajevu

na Vidovdan 1934

Glazba za vežbe dece i ženskog naraštaja za II pokrajinski slet u Sarajevu izišla je iz štampe i stoji 8— i 15— Din. Narudžbe se šalju na sletsku kancelariju II pokrajinskog sleta u Sarajevu uz napred poslat novac na čekovni račun Poštanske štedionice broj 1988.

(Nastavak sa 1 strane)

diš kao i do sada mlad, jak poletan i pun zanosa u radu za Sokolstvo k njegovoj potpunosti i potpunosti slavi.

Mi ćemo Te slediti na tom putu uvek uz jednu te istu želju, da nam ostaneš takav dugi niz godina i na mnogaja leta!

Dragi brate Ganglu, da si nam Zdravo! (Burno aklimiranje: Zdravo!)

Nakon što je predseštvo završilo svoj govor, br. Gangl mu se je srdačno zahvalio.

Tada je predseštvo podelilo reč tajniku Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije br. Brozoviću, koji je pozdravio svečara i čestitao mu jubilej ovim govorom:

Dragi brate starešino!

Zapala me ugodna i časna zadaća, ali i opet vrlo teška, naime, da Ti u ime celokupnog jugoslovenskog Sokolstva, a povodom današnjeg dana, isporučim pozdrave, čestitke i želje naših 2200 sokolskih jedinica, da Ti podastrem priznanje i hvalu od tri stotine hiljada pripadnika našeg Sokolstva.

Mi, jugoslovenski Sokoli, činimo to spontano, ponosni na današnji dan, — dan kad proslavljamo Tvoj trostruki jubilej: 60. obletnicu Tvog života, kojeg si posvetio radu za narod i ostvarjenju onih velikih ideja, koje su ga decenijama stalno pokretale napred u borbi za oslobođenjem i ujedinjenjem; radujemo se današnjem danu, kada brojiš 30 leta, što požrtvovno oreš po sokolskoj njivi i seješ zdravo seme sokolskih načela te opšteg preporeda našeg naroda; a konačno, srećni smo da smo dočekali taj dan, kada Ti navršavaš 10 leta što si na čelu tog Sokolstva i što si svojim umnim i neumornim vodstvom to Sokolstvo pridigao tako, da danas ne samo mi Sokoli, već i najširi slojevi naroda vide i osećaju, da je Sokolstvo doista onaj faktor, koji kreće sve sile narode, koje zadiru na sva polja nacionalnog rada i života, koje iskreno i predano radi na tome da u svojim redovima okupi ceo narod bez razlike staleža, vere i plemena.

Danas moćni, a puni zadovoljstva osvrtno na dosadašnji naš zajednički desetogodišnji rad, stupamo pred Tebe kao našeg starešinu, vođu, učitelja i uzora. Činimo to zato, jer smo svesni, da je Tvoj rad i u reči, i u peru, i u inicijativi, bio onom pokretnom snagom, koja nas je stalno držala u stanju Tirševog večnog pokretanja, koja nas je stalno upravljala pravcom: Samo napred, ni koraka natrag!

Iako je u tom 10-godišnjem radu bilo lepih i svetlih momenata, divnih i veličastvenih uspeha, znalo se na čas zamaglit, dapače i potresti se naši redovi, ali tad nam evo Tebe ispred svih, da kao Jupiter tonans zagrimo: Sokolstvo je narodno, ono nije ničije dobro! Njegove ideje su večno žive, i one su bile, jesu i ostaju za buduće i u sve vekove čvrste, ničim nepomućene!

Jest, neustrašivo si branio čistotu sokolske ideje! A u momentima kad je zloba i na čas se ponadala da nam za-

Sokolska radio - predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Između Prosvetnog odbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije i Beogradske radio stanice a. d. postignut je sporazum u svrhu održavanja sok. predavanja. Na osnovu tog sporazuma držeće se radio-predavanja svakog četvrtka od 19.10 do 19.30 časova, a pučka predavanja prve i treće nedelje u mesecu od 15.15 do 15.30 časova.

Prvo večernje predavanje preko radija održano je 16 o. m.; predavao je br. prof. Miloš Stanojević (Vel. Bečkerek) o temi: »Ideja jedinstva kroz vekove«.

Prvo popodnevno predavanje održaće se 19 o. m.; predavaće br. dr. Petar Jović o temi: »Sokolstvo, sokolana i deca«.

Večernja predavanja održavaju se svakog četvrtka od 19.10 do 19.30 časova, a popodnevna svake 1 i 3 nedelje u mesecu od 15.15 do 15.30 časova.

RADIO-STANICA ZAGREB

Sokolska župa Zagreb, preko svojeg Prosvetnog odbora a u dogovoru s upravom Radio-stanice Zagreb, priređuje ciklus sokolskih radio-predavanja od 17 XI o. g. dalje svakog petka na večer i to na početku emisije oko 19 sati. (Tačno vreme u programu radio-stanice!). Izvestilac za radio u ZPO je brat Vladimir Janković, referent za Sport i Sokolstvo.

Raspored predavanja:

- 17 XI »Proslava 1 decembra i »Slavenski ples« u Zagrebu.»
- 24 XI »Jubilarna sokol. godina 1934 u Zagrebu.»
- 1 XII Hrvoje Macanović: »Sokolski 1 decembar.«
- 8 XII Ing. Stjepan Han: »Zašto smo Sokoli?«
- 15 XII Prof. Emil Vukotić: »Kako vežbamo u Sokolu?«
- 22 XII Dr. Drago Damaška: »Telo-vežba žene.«

Raspored daljnih predavanja objaviće ZPO na vreme.

da kakav takav udarac. Ti si opet kao veran paštr stada svoga ustao i svečastkim uverenjem suzbijao i suzbio svaku klevetu.

Duša Tvoja, protkana finoćom sveslovenskog osećaja, stalno nas je upućivala na puteve koji vode zajedničkom velikom sveslovenskom rasadniku, a u kojem treba da uzraste silno deblo slovenske uzajamnosti.

Plemenito Tvoje srce nije za sve nas. Ono s nama uvek oseća, i u tuzi i u veselju, jer Ti si doista bratu pravi brat, čoveku čovek, pun samilosti prema bednima i povređenima.

Um pak Tvoj stalno caruje u redovima našim. On kuje i snuje sve one velike pothvate, osnovice i akcije, na kojima počiva naše veliko sokolsko delo. Kao pravi zidar gradiš i gradiš, stvaras zamašne osnovice, zamišljaš velika dela, prikupljaš radnike, a kod toga si najnemilosrdniji baš spram sebe samoga, jer u Tebi prevladuje uverenje: »Učini koliko god možeš i preko onoga što moraš!«

Ta Ti si onaj koji hoćeš sunčanih zraka, da Ti se pruži vedri pogled, jer Soko ne poznaje tame!

Ta ti si onaj koji tražiš radnike, koji hoćeš da stiskaš žuljevite ruke, — ruke koje ne rade samo po dužnosti, već koje svoj rad daju opštem dobru i napretku.

Ti si onaj, koji tražiš dela, istrajnosti, odlučnosti, istinu, pravdu, muževnost, jednom rečju lik, koji se ponosi da se zove čovekom.

Ti si onaj koji nam stalno govoriš: »Hoću, da to, što je lepog, dobrog i plemenitog bilo u kome pojedincu, postane vlasnost svih, kako bi to bilo sve na slavu i čast, za moć i ojačanje naše zajedničke majke — domovine!«

Brate starešino!

I sve to poštujući i ceneći, mi u Tebi gledamo našeg ponajboljeg brata. Iz svih tih vrlina, koje rese Tebe, proizlazi naša ljubav i poštovanje prema Tebi!

I zato smo jedva dočekali ovaj današnji dan da Ti vidno iskazemo tu ljubav. Ne činimo to ispraznim rečima, koje lete, lete, da se rasplinu na vetru; ne činimo to ni lovor vencem, ni kakovim skupocenim poklonom. Ne! Mi Ti donasmo pisanu reč, iskrenu reč, koju su ispisale hiljade i hiljade sokolskih ruku, a srcem punim bratske ljubavi, baš u cilju, da ove reči ostanu spomen i kasnijim generacijama, da iz njih uče kako treba raditi za narod i domovinu, a u duhu sokolskih načela.

Brate starešino!

Primi ove čestitke, ove naše želje, onako kako ih mi Tebi dajemo: od srca k srcu, uveren da baš time činimo najveće zadovoljstvo Tebi, našem najzaslužnijem bratu!

Starešino! Na mnogaja i da si nam Zdravo!

Dar, koji je br. Brozović predao u ime Saveza SKJ i svega jugoslovenskog Sokolstva br. Ganglu svojevrsan je i jedinstveno lep te pretstavlja i lepu umetničku vrednost. To je jedan mali ormarčić od finoga drva, na čijem je

gornjem delu umetnički izrezbaren u bas-reljefu Tiršev lik, ukoviren jednim lepim u drvu izrezanim lovorovim vencem, čije spojne delove veže otvorena knjiga sokolskog života, u kojoj sokolsko pero upisuje svečarevo godišnjicu rođenja i nje uovu 60-godišnjicu. U ormarčiću spremljene su dve ogromne ali krasno izradene spomen-knjige s čestitkama svega jugoslovenskog Sokolstva, u kojima se nalazi nekih 30.000 potpisanih sokolskih funkcionera u ime 300.000 pripadnika jugoslovenskog Sokolstva. O ovom spomen-daru nastojaćemo navratiti se u jednom od narednih brojeva lista.

I kad je br. Brozović zaključio svoj govor, opet su dvoranom odjeknule burne ovacije br. Ganglu, koji se je najsrdačnije zahvalio br. Brozoviću na svemu.

Nato se prijavio za reč br. Gavra Milošević, starešina Sokolske župe Cetinje, kao zastupnik Narodne skupštine i njenog pretsednika g. dr. Koste Kumanudija.

Br. Milošević, pozdravljajući i čestitajući jubilej br. Ganglu, održao je sledeći govor:

Brate Ganglu!

Jugoslovenska Narodna skupština pozdravlja je sve sokolske manifestacije širom naše velike i moćne domovine Jugoslavije. Taj pozdrav bio je iskren i srdačan, jer visoko ceni sokolsku ideju i sokolske radnike, koji su najjači oslonac na svojim snažnim krilima jugoslovenske misli i ideje. Taj pozdrav danas je triumfalan. Mene je zapala reka čast da u ime predseštva Narodne skupštine, uveženog gospodina dra Koste Kumanudija, pozdravim 10-godišnjicu Tvoga vodstva, 30-godišnjicu neumornog rada i 60-godišnjicu života, dragi brate Engelbertu Ganglu, i potstarešinu Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije.

Cineći ovaj pozdrav, neka mi bude slobodno potsetiti, da su naša braća Česi dali prvom gimnastičkom društvu ime iz naše narodne epopeje — Soko. Naša epopeja u sokolu oličava sve vrline, koje jednog čoveka i jednu naciju mogu krasiti. U sokolu videla je viteza junaka, videla je poštena i plemenita čoveka, videla je čak i svetitelja i božjeg ugodnika, videla je milostivo srce i veliku dušu. Ako je iko personifikacija toga Sokola iz narodne epopeje, to si Ti, brate Engelbertu Ganglu! I kao vođa kroz ovo 10 godina pokazao si dalekovidnost i veličnu zamaha sokolske ideje. I kao Soko kroz 30 godina života pokazao si istrajnost i odlučnost služiti velikoj sokolskoj ideji. A kao čovek kroz 60 godina svoga života pokazao si veliku dušu, plemenito srce, te si postao primer čojstva i junaštva mladom naraštaju.

Pozdravljajući Te, pozdravljamo u Tebi sve vrline, koje krase jednog Sokola, jednu naciju, a preko Tebe sve jugoslovensko i slovensko Sokolstvo. Eto, zato je to trijumfalni pozdrav Sokolstva od Narodne skupštine. Sada ću da završim rečima predseštva g. Koste Kumanudija, upućenim Tebi, veliki slavljeniče:

»Gospodinu Engelbertu Ganglu, i potstarešini Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije,

Ljubljana

Ceneći veliku sokolsku misao, koja fizičkim vaspitanjem mladih naraštaja, duhovno krepi i bodri na očuvanje krvavo stečenih tekovina, poštujući izvršujuće Vaše nacionalne zamisli, hitam da Vam čestitam 10-godišnjicu neumornog rada u kom ste bodro istrajali na čelu Sokola, i kao starešina Jugoslovenskog sokolskog saveza i kao I zamjenik starešine Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije.

U isto vreme čestitam Vam 60-godišnjicu Vašega života sa željom, da još dugo poživite u plodonosnom i uspešnom delovanju za dobro svog Kralja, naroda i domovine!

Dr. Kosta Kumanudi.«

U to ime, u ime jugoslovenske Narodne skupštine, a preko nje u ime celog našeg jugoslovenskog naroda kličem Ti sokolsko Zdravo!

Brat Ganglu osobito toplo se je zahvalio bratu Miloševiću, moleći ga da izrazi njegovu duboku blagodarnost na visokoj pažnji Narodne skupštine i njenog pretsednika g. dra Kumanudija.

Zatim je ustao, toplo pozdravljen, konzul Čehoslovačke Republike brat inž. Seveček, koji je u nekoliko biranih i iskrenih reči istakao zasluge br. Gangla na sokolskom polju i u nastojanjima oko promicanja slovenske uzajamnosti, a naročito oko njegovog delovanja na što tesnijem zbliženju i što užim vezama između čehoslovačkog i jugoslovenskog naroda. Za sav taj toliko uspešan rad, a osobito za rad i nastojanja oko prošlogodišnjeg svesokolskog sleta u Pragu, koji je bio uveličan tako impozantnom posetom od strane jugoslovenskog Sokolstva, a što je nedvojbeno doprinelo još dubljim prijateljskim i bratskim odnosima među dva bratska naroda, br. inž. Seveček naglasio je, da mu je osobita čast što može u ime predseštva Čehoslovačke Republike br. T. G. Masarika izraziti br. Ganglu za sve njegovo delo naročitu zahvalnost, i to na osobito vidan način, predajući mu najviše i jedino odlič-

je Českoslovačke Republike, red Belog Lava III stepena. Čestitajući br. Ganglu na tom visokom odlikovanju svoje države, konzul br. inž. Sevič lično je privezao br. Ganglu visoki red. Prinašajući to visoko odličje bratske Českoslovačke Republike, br. Gangl se je, duboko dirnut, najiskrenije zahvalio konzulu br. inž. Seviču, moleći ga da bude kod predstavnika Republike br. T. G. Masarika tumačem najdublje blagodarnosti njegove skromne malenkosti.

Ujedno je konzul br. inž. Sevič predao visoko odličje Beloga Lava V stepena i načelnici Saveza SKJ s. Elzi Skalarjevoj, koju je predstnik Českoslovačke Republike izvolio odlikovati za rad na sokolskom polju.

U ovom momentu, kada je konzul br. inž. Sevič predavao visoka odličja jubilarcu br. Ganglu i s. Skalarjevoj, dvorana je priredila dugotrajnu oduševljenu ovaciju, ključujući prezidentu T. G. Masariku, odlikovanim i Sokolstvu.

U ime bana Dravske banovine br. dr. Draga Marušića, koji je bio odsutan iz Ljubljane, pozdravio je svečara podban br. dr. Pirkmajer, iznašajući toplim rečima zasluge i rad br. Gangla. Br. dr. Pirkmajer osobito je naglasio rad br. Gangla kao uzgojitelja, ističući, da se je on pokazao po svemu kao pravi narodni uzgojitelj, koji je znao najbolje da se priljubi duši naroda. Prinašajući mu najiskrenije čestitke u ime bana Dravske banovine kao i u ime stanovništva iste te u ime svoje, zaželeo mu je da još dugo bude plodan orač i uzgojitelj na narodnoj njivi.

Br. Gangl toplo se je zahvalio br. dru Pirkmajeru na čestitkama i ukazanoj časti njegovoj skromnoj osobi.

U ime grada Ljubljane govorio je zatim gradski načelnik br. dr. Puc, koji je osobito toplim rečima čestitao br. Ganglu njegov trostruki jubilej u ime općinskog veća grada Ljubljane, građanstva i u ime svoje. Govoreći o skromnosti duše br. Gangla, br. dr. Puc naglasio je također da mu je osobita čast što može da na tako svečanom skupu lično preda svečaru diplomu počasnog građanina, kojim ga je izabralo općinsko veće, ocenjujući njegove velike zasluge za grad Ljubljano. Pri tome je br. dr. Puc naglasio, da to nije nikakva plaća, već da je to jedino vidno priznanje za učinjena njegova množa dela, da je to samo vidan znak osećaja poštovanja i ljubavi prema čoveku koji se više od svoje dužnosti običnog građanina odužio svome gradu, u kojemu deluje već toliko godina, a time i svome narodu. Smatra da to priznanje nije nikako u protivnosti ni sa Sokolstvom ni sa sokolskim načelima. Zaželivši br. Ganglu da još dugo počiva i deluje na korist naroda, države i Sokolstva, načelnik br. dr. Puc ponovno mu čestita i kliče: Zdravo!

Br. Gangl zahvalio se je načelniku grada br. dru Pucu toplo i iskreno, moleći ga da bude tumač njegove zahvalnosti i u općinskom veću.

I u ovom času je br. Gangl burno aklamiran.

Sada je ustao br. Vincenc Stjepanek, tajnik Saveza Slovenskog Sokolstva, osobito burno i toplo pozdravljen od svih prisutnih. Pristupajući bratu Ganglu, brat Stjepanek je odmerenim glasom, toplo i blago uputio br. Ganglu ove reči:

Dragi brate naš!

Kako je starosta Saveza Slovenskog Sokolstva br. dr. Stanislav Bukovski sprečen važnim sokolskim poslom da lično dođe u Ljubljano i da Ti čestita na Tvom životnom jubileju, to me je zapala ova prijatna dužnost, da Ti ja u ime Saveza Slovenskog Sokolstva donesem tople i iskrene čestitke Slovenskog Sokolstva, i to ne samo zbog toga, što si Ti prvi zamenik starešine Saveza SS, nego poglavito zbog toga, što si Ti jedan od njegovih tvorca i najodaniji pionir Slovenskog bratstva.

Meni je ova častna dužnost još u toliko milija i prijatnija, što Te već lično poznajem dugi niz godina, što s Tobom radim i što vidim sav Tvoj rad. Video sam Te u veselju i u teškim trenucima, uvek odanog i vernog službenika i sledbenika velike misli sokolske. Video sam Te i u onom teškom presudnom trenutku, kada je nastupio preokret u jugoslovenskom Sokolstvu, osetio sam onda Tvoju unutarnju borbu, u kojoj je ipak pobedila velika ljubav prema radu i narodu.

Ne donosim Ti lovor-venac, ni odličja ni kakvih diploma, ali Ti donosim jedan pehar iz čistog, plemenitog kristala, kao što je kristalno čista i plemenita Tvoja duša. Taj pehar rad je Slovenskih ruku i na njemu nema drugoga nego što je urezana velika slovenska lipa, čije grane simbolišu pojedine slovenske rodove, snagu Slovenstva i majku Slaviju! Ova slovenska lipa simboliše ujedno i Slovensko Sokolstvo kao stablo i jaku celinu, iz kojeg rastu pojedini sokolski savezi. I ovaj lik na ovom peharu svima nama doživlje u sećanje one stihove o slovenskoj lipi — majci Slavi:

Ostaviš li je — uginuće,
ne ostaviš li je — neće!

Primi ovaj pehar sa slovenskom lipom i — ne ostavljaj je!

Dragi brate starosto, ... Zdravo!
Nazdar!...

Br. Stjepanek završio je svoje reči tihim, uzbuđenim glasom, duboko dirnut i savladan bujicom osećaja srca, koja mu je izvalila na oku suzu. Bio je to najrečitiji govor ljubavi jedne bratske plemenite sokolske duše, koja je toliko zavolela naše Sokolstvo, naš narod i našu zemlju.

Konac govora br. Stjepaneka dvorana je popratila oduševljenim pokličima, koji se za dugo nisu stišavali. A br. Gangl, osobito dirnut tako toplim rečima svog dragog sokolskog brata i dugogodišnjeg iskrenog prijatelja najtoplije mu se je zahvalio. Dirljiv je bio to tada moment kada su se ova dva stara sokolska borca bratski izljubila.

Dar, koji je br. Stjepanek izručio br. Ganglu u ime Saveza Slovenskog Sokolstva, skupoceni je pehar od najfinijeg kristalnog stakla, ukrašen urezanim stablom slovenske lipe, simbola Slovenstva i slovenske uzajamnosti. Po svojoj izradi, pehar predstavlja jednu retku umetninu staklarstva.

Zatim je uzeo reč br. Jozef Truhlarž, prvi poslovođač potstarosta Českoslovačke obce sokolske. I on za dugo nije mogao početi svoga govora, jer ga je dvorana pozdravila dugotrajnim i oduševljenim pljeskom i pokličima. Nakon toga brat Truhlarž sa toliko bratske topline i nežnosti održao je ovaj pozdravni govor br. Ganglu:

Dragi brate Ganglu!

Izvršavajući jednoglasni zaključak predstništva Českoslovačke obce sokolske došao sam ovamo, brate Ganglu, da Te u ime ČOS pozdravim i da Ti na dan 60-godišnjice rođenja čestitam u ime čitavog češkoslovačkog Sokolstva.

Ispričavam starešinu ČOS brata dr. Stanislava Bukovskog, koji bi bio s najživljom željom srca najrade sam lično učestvovao proslavi Tvog jubileja, ali je u tome bio sprečen neodgovidim sokolskim poslom, važnim savetovanjima u ČOS o sokolskom radu u Slovačkoj. Molim Te stoga, da ga izvinješ.

Došao sam, dakle, ja, i to najradosnijeg srca. Kako Te, dragi brate Ganglu, svi dobro poznajemo, znamo, da Ti današnje veće neće baš biti najprijatnije, i to ne zbog Tvojih dva puta po 30 godina Tvoja života, nego zbog Tvoje velike skromnosti.

Ali — veće je tu, dragi brate moj, i treba da izdržiš! Izdržao si u životu i još mnogo toga, tolike teške časove, pa ćeš izdržati i ovo današnje veće, veće naše opravdane ljubavi prema Tebi. — Ne boj se! Neću Te predugo zamarat niti ću Te previše mučiti izlevima naše odane ljubavi. Ni ja, ni svi nećemo da Ti pokvarimo veselje ovih svima nama zajedno lepih trenutaka, koji neka Ti ostanu radosnom uspomenom Tvog života. ... Nadam se, da neću povrediti Tvoju sokolsku i čovečju skromnost, jer Ti ne prilazim s kadionikom kao blagoglagoljivi ministarant. ... Ostaviš i sveti opojni tamjan i mir. ... A ni kalež kakav slatkosti i gorčine neću da Ti pružim. ...

Samo nešto bih hteo da Ti kažem, našto me srce nuka, kao Soki Tebi Sokolu i kao brat Tebi bratu. Uostalom, ljubav i poštovanje nemo više kaže nego slaba reč. ... Brate Ganglu, neka Ti današnje veće bude jednom od najradosnijih životnih uspomena, barem stoga kao kad se čovek na časak nekako zaustavi sam na sebi, da u skrovištu i u tišini svoje duše baci pogled na svoj protekli i budući život. ... Neka Ti ovo veće bude uspomenom, koja u takvom momentu liči životnoj ispovedi, životnom ispitanju savesti, koja Ti prilazi, bacajući pogled na Tvoju prignutu i zamišljenu glavu, pa Te tapše po ramenu ma i tiho Ti zbori: »Dobro si kročio životom, dobro i danas njime kročiš, a i u buduće nećeš drugačije! ...

Neke Ti je, brate Ganglu, ovo današnje veće tihom i slatkom uspomenom, koja će Ti podati novih snaga i radosti za daljnji Tvoj neumoran rad, jer ovakva uspomena daje radosnu razrešnicu i zadovoljštinu, a i naređuje, govoreći: »Nisi živio utaman, ni sada ne živiš za ništa, a nećeš to ni u budućim danima, koliko Ti ih život još bude pružio!«

Ljubimo Te duboko, iz dna iskrenog srca, a ne ljubiti Te, to i ne možemo! Decenije pravog, istrajnog života u službi dragog nam naroda, decenije rada sokolskog, decenije života za sokolsku misao, služio si odano, верно i pokorno, »služeći večitom mladosti i mladalački snažnoj ideji Tirševlje.«

Koliko je bilo u tim decenijama rada borbe, uspeha koliko »zlatnih« brig, napora, a i gorkih razočaranja? ...

Ali Ti si smatrao Sokolstvo ozbiljnom dužnošću života, a ne zabavom; ono Ti je postalo potrebom, Tvojom životnom bitom, bez kojeg ne možeš da budeš i od koga ne možeš da se odvojiš, ono Ti je Tvoja radost, nada i ljubav Tvojih životnih dana. ... Nisi tražio nagrade ni pleske, vršio si i uvek vršiš neumorno i nesebično svoj sokolski i nacionalni rad. Sokolski rad nije sinekura, niti nosi masnih dividenda. ... on traži od svakoga od nas samo žrtava, jer se bez žrtava ne rađa nikada nikakva lepša budućnost. Jedina i najveća nagrada unutarnjem našem uverenju je, da smo u punoj meri

izvršili svoju dužnost. A Ti se u svom životu nisi nikada bojao žrtava!

Srž Tvoja života bile su borbe i patnje. Nikada u Tvom životu — bilo sokolskom ili kao građanina — nisi, Ti junace naš, hodio skršen i oborene glave, Miliji Ti je bio crni tvrdi našušni hleb, ali — pošten!

Promišljeno, brižno, pravedno, plemenito, ne brinući se za sebe, radio si uvek samo za uspeh naše sokolske stvari.

Uspravan — uvek si znao da na deš ravan put! Bio si muž!

Demokratski, osećajući toplo nacionalno i slovenski, kao pošten i čestit muž!

Tvoj je ukras Tirševski ponos i skromna mera životnih potreba.

Bio si voda — ali umeš da budeš i običan vojnik ovog trpkog, svagdašnjeg i neprestano teškog rada.

Budi nam, brate Ganglu, dugo zdrav! Za mir i odmor Tvoja duša i Tvoje srce ima još dovoljno vremena!

Završavam! Prava, istinska i bratska ljubav priprosta je kao pesma: Iz najdublje dubine svog srca i svoje duše, onako kao što može samo čovek da čoveku kaže, kao brat bratu, i ja Ti u ime svih nas, dragi nam brate, kličem: Budi nam zdrav!

Nazdar!

Konac govora br. Truhlarža, koji je bio prekidan čestim oduševljenim odobravanjem, dočekala je dvorana ponovno urnebesnim pokličima, pogotovo u času, kad mu je pristupio brat Gangl da mu se zahvali i kad su se obojica toplo izljubili.

Poklon, koji je br. Truhlarž doneo br. Ganglu u ime Českoslovačke obce sokolske, brončani je kip, visok oko 70 cm, koji predstavlja Sokola u času bacanja koplja. Izradba figure je velike umetničke vrednosti, a na njenom postolju stoji napis: Českoslovačka obca sokolska — bratu Engelbertu Ganglu, potstarosti Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije o njegovoj 60-godišnjici.

U ime Saveza ruskog Sokolstva u Jugoslaviji govorio je br. Balcar Vladimir, koji je istakao veliku ljubav br. Gangla prema ruskom Sokolstvu i koga on u njegovom radu prati s najbudnijom pažnjom, ukazujući mu svaku moguću pomoć. U znak ljubavi i poštovanja, koje Savez ruskog Sokolstva u Jugoslaviji gaji prema potstarostini br. Ganglu, br. Balcar predaje jubilarcu krasno izradenu spomenicu s čestitkama ruskog Sokolstva.

I br. Balcaru se je br. Gangl zahvalio toplo i srdačno.

Kao domaćina uzeo je tada reč starosta Ljubljanskog Sokola br. Kajzelj. Pozdravivši najpre sve odlične goste i svu braću i sestre, obraća se jubilarcu i kao starosta Ljubljanskog Sokola, čiji je br. Gangl začasni starosta, izriče mu u ime svih društvenih pripadnika najsrdačnije čestitke povodom njegovog trostrukog jubileja. Iznašajući i on vrline br. Gangla, pogotovo njegovu skromnost, rad i ustrajnost, koje stavlja kao primer svima, starosta br. Kajzelj izriče najtopliju želju da bi ga Svevišnji još dugo poziveo na korist Sokolstva i naroda. Ovom prigodom uručuje mu u ime Ljubljanskog Sokola lep dar.

Nakon što se je br. Gangl srdačno i toplo zahvalio starosti br. Kajzelju, predstavljaajući br. Križ najavljuje, da ima reč sam svečar br. Gangl. U tom času svi prisutni ponovno priređuju oduševljenu ovaciju bratu Ganglu. Nakon što se je stišalo klicanje, brat Gangl, kao u čudu što se je na njegovu glavu slio toliko blagoslov, počinje, više onako razdragano, rečima:

Vidim, da su me tvrdokorni ljudi silom raspeli na mučenički križ, — što unaha jednu naročito veselu notu među sve prisutne. U nastavku svog govora, zahvalivši se najpre najtoplije posebno svakom pojedinom govorniku, a zatim u oduženom zanosnom krasnom govoru oduševljeno je i poletno slavio Sokolstvo i rad na širenju uzvišene sokolske misli. Ističući osobite dužnosti koje danas Sokolstvo postavlja u ovo vreme a i za budućnost na svakoga pojedinca, da bude od koristi i blagodati zajednici, br. Gangl upotrebio je priliku da se na ovaj svečanosti, priredenoj njemu u čast, seti i jednog za našu naciju toliko atalnog dana, naime 13. oktobra Rapala, koja ova kada uoči ove svečanosti. Ističe ovom prilikom dužnosti svega jugoslovenskog Sokolstva obzirom na sudbinu, koja je zapala svu našu zaslužnjemu braću. Ovaj moment izaziva spontane tople ovacije svih prisutnih prema braći s onih strana, kojima je pred 13 godina zašlo sunce-slobode. Nastavljujući svoj govor, ističe nadalje lepotu večitom mladosti i sveže sokolske misli, upoređujući je u poetskoj figuri s vodorodom, koji se sam od sebe diže i opet u se pada, da se ponovno svojom snagom još jače i više dižne i da zaiskri bleštavim sjajem na sunčanim zrakama. A što se tiče njegove skromne ličnosti br. Gangl je naglasio, da ako je što i učinio dobra, vredna i plemenita, da je to učinio zato, jer je bio tako uzgojen i jer je to smatrao samo dužnošću kao sina svoga

naroda i kao člana velike slovenske sokolske porodice. Zahvaljujući se najsrdačnije Sokolstvu i svima prisutnim odličnim pretstavnicima našeg javnog i društvenog života, koji su se našli po buđenima da iskažu ovakvu, po njegovom mišljenju, nezasluzenu čast njegovoj skromnoj ličnosti, br. Gangl završio je svoj govor ovim rečima: »Koristićemo svome narodu najbolje ako uzgojimo valjanu našu omladinu, a ta omladina naći će najbolji uzgoj i nacionalni i slovenski u sokolskom krugu. Omladina treba da bude naša narodna uzdanica i srčika, i zato me je i najviše obradovalo na ovom dočeku, što su me pri ulazu u ove prostorije među prvima pozdravila nežna ustašca naše mile sokolske dečice. Toj deci i našoj omladini moramo u svome radu da poklonimo najveću ljubav i pažnju. A što se tiče sokolskih zadataka, oni su veliki i njih ima mnogo; nastojmo da ih svojim radom izvršavamo, savesno i nesebično, uvek i samo kao poštenu ljudi, nikada ne sustajući i ne plašeći se žrtava, uvek u pokretu i prema sokolskom načelu nikada zadovoljni s postignutim. Težimo i radimo uvek samo za lepšim, boljim i savršenijim. Tako ćemo moći jedino koristiti svome Kralju, narodu, državi, svojoj dragoj otadžbini, Sokolstvu i Slovenstvu. U to ime napred na rad! Zdravo!

I za vreme govora kao i na završetku br. Gangl bio je osobito pozdravljan pljeskom i pokličima, što se nije dugo stišavalo.

Na koncu je predstavljaajući brat Križ pročitao brojne netom stigle brozovane čestitke, među kojima i čestitke ministra br. Puclja i senatora br. dra Ravnihara pa je zaključio ovaj svečani sokolski zbor, zahvaljujući ponovno svima prisutnim na učesću, moleći ih da posete i sokolsko veće u dvorani Sokolskog doma na Taboru.

Sokolsko veće na Taboru

Sokolsko veće na Taboru u čast jubileja br. Gangla počelo je u 21 sat, i s malom iznimkom prisustvovali su mu svi odlični gosti, koji su bili i u Narodnom domu, uz ogromno mnoštvo svega ostaloga Sokolstva.

Brat Gangl stigao je na Tabor u 21.30 časova, te kad je ušao u dvoranu, bio je pozdravljen dugotrajnim frenećnim pljeskom i burnim klicanjem svih prisutnih, dok je u to vreme sokolski orkestar udario tuš. Prolazeći dvoranom, na br. Gangla sasula se je prava kiša cveća, kojim su ga obasule Sokolice.

Večer je otvorio lepim govorom starešina Sokolske župe Ljubljana br. dr. Pipenbaher, iznoseći zasluge i vrline br. Gangla i čestitajući mu u ime sokolske župe Ljubljana njegov trostruki jubilej, a zatim je pozvao sve prisutne da s ovog lepog sokolskog večera upute prvi sokolski pozdrav Nj. Vel. Kralju i Nj. Visočanstvu Prestolonasledniku Petru, našto je glazba zaigrala državnu himnu.

Za vreme večera održano je mnogo krasnih govora. Govorili su: starešina Sokolske župe Beograd br. Branko Zivković, br. dr. Svigelj u ime Jugoslovenskog pevačkog saveza i Hubadove župe, br. Gavra Milošević, starešina Sokolske župe Cetinje, br. Josip Turk, potpredsednik Vatrogasnog saveza Kraljevine Jugoslavije, br. Ivan Dimnik u ime sekcije udruženja Jugoslovenskih učitelja Dravske banovine, br. Mita Dimitrijević, starešina Sokolske župe Niš, br. dr. Oton Gavrančić, starešina Sokolske župe Zagreb, br. dr. Vasić, starešina Sokolske župe Novo mesto, br. dr. Jug, predsednik Saveza kulturnih društava, br. dr. Ivo Ražem za Udruženje Istrana, br. dr. Bogdan Vidović u ime Sokolske župe Sarajevo, br. Mita Petrović, starešina Sokolske župe Osijek, br. dr. Koce, zastupnik društva Bele Krajine, br. dr. Berko, predsednik društva Krka, br. dr. Vekoslav Lavš, u ime Sokolske župe Split, br. Milan Sterlekar, predsednik Streljačke družine, br. Ivo Polić, starešina Sokolske župe Sušak-Rijeka, predstavnik Udruženja dobrovoljaca i ratnika i br. Spajić u ime Sokolske župe Tuzla i drugi.

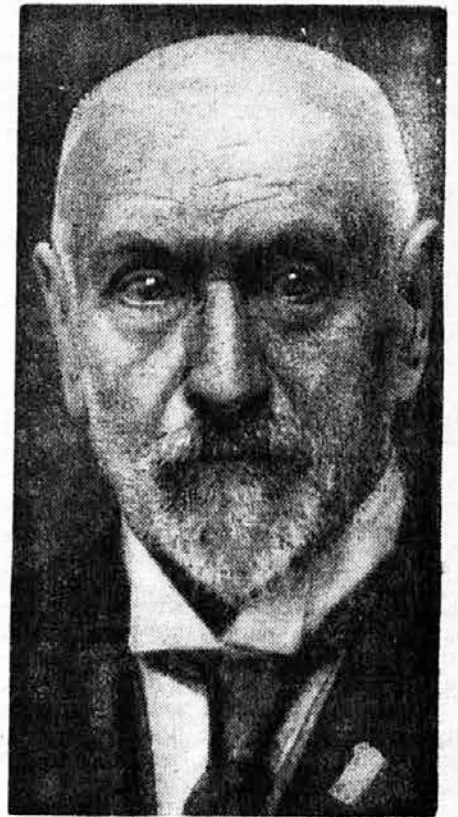
Poslednji govorio je potstarosta br. Gangl, održavši krasan i temperamentan govor, koji je bio često prekidan silnim i oduševljenim odobravanjem i poklicima. Svoj govor završio je pokličem Nj. Vel. Kralju i prezidentu T. G. Masariku. Orkestar je tada zaigrao jugoslovensku i češkoslovačku himnu.

Za vreme večera svirao je odlično sokolski orkestar, a Završanov kvartet otpjevao je nekoliko krasnih pesama, osobito skladno i s najvećim dopadanjem, pobravši vidno odobravanje i priznanje.

Nakon toga razvila se je lepa sokolska igranka.

Sutradan, gosti, koji su stigli naročito za ovu proslavu u Ljubljano, kao braća Truhlarž i Stjepanek, članovi savezne uprave iz Beograda i iz ostalih mesta te delegati sokolskih župa posli su u Metliku, rodno mesto br. Gangla, gde su bili svečarevi gosti i gde je brat Gangl bila također priredena lepa svečanost, koju su također uveličali svojim dolaskom predstavnici Sokolske župe Karlovac sa svojom glazbom na čelu.

Brat Petar Graseli

Pred sam ulazak našeg lista u štampu, doznali smo tužnu vest, da je oko 1 sat u noći između 16 i 17 o. m. umro u Ljubljani br. Petar Graseli, jedini još preživeli suosnivač Južnog, odnosno sada Ljubljanskog Sokola.

Pokojni br. Graseli rodio se 28. juna 1841 u Kranju. Nakon završenih pravnih studija u Beču, vraća se u Ljubljano, gde odmah počinje da vrlo aktivnim radom učestvuje u mnogim nacionalnim i kulturnim društvima kao i u politici. Godine 1882 postaje prvi narodni slovenački ljubljanski gradonačelnik, a od godine 1875 dalje i dugi niz godina poslanik u Kranjskom zemaljskom saboru. Kao član Sokola, u kojem je osobito u mladim godinama oduševljeno osobito aktivno delovao, ostao je do svoje smrti, punih 70 godina.

Za svoj nacionalni rad bio je odlikovan više puta, a ove godine, prilikom 70-godišnjeg jubileja Ljubljanskog Sokola, Njegovog Vel. Kralj blagoizvolio ga je odlikovati kao jednog od sokolskih veterana i pionira, visokim redom Jugoslovenske krunice III stepena. Slava bratu Petru Graseliju!

1 decembarški svečani broj »Sokolskog glasnika«

Za državni i sokolski praznik 1 decembra izići će, kao i svake godine, svečani broj Sokolskog glasnika s prilogom »Sokolsko selo«.

Rukopisi za ovaj broj našega lista molimo da se pošalju uredništvu najdalje do uključivo 23 o. m., a oglasi i narudžbe za ovaj broj našega lista upravlja listu najdalje do uključivo 25 o. m.

UREDNIŠTVO I UPRAVA

Značajne proslave u Českoslovačkoj. Ovih dana priređuju se u Narodnom pozorištu (Narodnom divjadlu) u Pragu svečane pretstave u proslavu 50-godišnjice opstanka nove zgrade Narodnog pozorišta, centra češke kulture. U nedelju 19. novembra održaće se u velikom foajeu pozorišta svečani zbor, kome će prisustvovati, pored članova vlade i sviju kulturnih institucija, i sam predstnik republike Toma Masarik. Tom jubileju pridružuje se i 50-godišnjica jednog od najboljih čeških pisaca i dramatičara novijeg doba dr. Stanislava Mojžiša-Loma, direktora drame Narodnog pozorišta, i nadalje, 30-godišnjica čuvenog Zbora moravskih učitelja. Ovaj zbor danas je, po općem mišljenju, najbolji češkoslovački zbor, koji je čeknu pesmu i visinu češke pevačke kulture prono širom sveta. — U starom gradu Kutnoj Hori, koja je u češkoj istoriji igrala vidnu ulogu i dala mnoge velike sinove, proslavljena je u nedelju 12. nov. 125-godišnjica rođenja velikog češkog glumca i dramatičara Josipa Kajetana Tila, i to otvorenjem novosagrađenog pozorišta, koje će nositi ime Tilovo pozorište, zatim otvorenjem Tilove izložbe i velikim narodnim svečanostima.

Ovogodišnji dobitnici Nobelove nagrade. Švedska Akademija znanosti i umetnosti u Stokholmu podelila je ove godine nagrade za fiziku dvojici naučenjaka, i to prof. Hajzingeru i prof. Sredingeru, Nemcima, dok je nagradu za najbolje literarno delo u god. 1933

dobio Sloven, slavni ruski pisac emigrant Ivan Bunjin, koji sada živi u Francuskoj. Bunjin se rodio god. 1870 kao sin siromašne plemićke porodice. Već u svojoj mladosti mnogo je putovao po Evropi, Aziji i Africi. Njegovi prvi radovi pokazuju uticaj Čehova i Turgenjeva, čega se međutim brzo oslobađa, donevši u rusku literaturu realizma egzotizam, koji u mnogome liči egzotizmu Kiplinga. Svoj sjajni stil, duhovitost i plastičnost dobio je kod Francuza, koje je uvek osobito cenio, i čije je velike pisce osobito mnogo čitao. Njegova dela prevedena su na mnoge strane jezike.

100 godišnjica rođenja Henry Fawcetta. Početkom ove jeseni čitava kulturna javnost Engleske proslavila je 100 godišnjicu rođenja Henry Fawcetta, čuvenog naučenjaka, nacionalnog ekonomista i filozofa. Iako je Fawcett u svojoj 25 godini nesrećnim slučajem oslepio, ipak je nastavio vanrednom energijom svoje studije i postao jedan od najodličnijih engleskih naučenjaka 19 veka. Godine 1863 izdao je svoje epochalno delo »Manual of political economy«, u kome je izneo posve nova gledišta na nacionalnu ekonomiju. Iste godine bio je izabran i za profesora čuvenog univerziteta u Kembridžu. Zbog opšteg ugleda i velikih sposobnosti i pogleda bio je 1865 izabran u parlament, gde se je istakao svojim predlozima u pogledu raznih reformi, naročito socijalnih. Postavši i vrhovnim šefom pošte uvodi mnoge reforme i novitete te izvede modernizaciju poštanskog saobraćaja. Za njegove ve-

like zasluge na polju nauke izabrao ga je Glasgovski univerzitet godine 1883 za počasnog doktora. Umro je godine 1884 u 51 godini života.

KNJIGE I LISTOVI

Hrvote Macanović:
SPORT — SOKOLSTVO
Zagreb 1933

U ovoj zanimivoj i poučnoj raspravi pisac je obradio odnos sportskog i sokolskog pokreta idejno, organizatorski, historijski i tehnički. Knjigu je odobrilo i preporučilo načelnstvo Saveza SKJ, odlično je ocenjena od sokolske i ostale štampe. Napose je potrebna prednjacima i prosvetarima za tečajevе i škole, jer nas danas naročito pogada nesklad i nerešeno pitanje međusobnih odnosa sportskih i sokolskih organizacija. U knjigi brata Macanovića su konkretno i potpuno navedeni uslovi za saradnju, prema iskustvu u Češkoslovačkoj. Knjigu možete naručiti kod pisca: Hrvote Macanović, Zagreb, Medulićeva ulica 18 A. Cena je 15 Dinara.

Bradljo,

dobro ohranjeno, kupi takoj Sokol V Kranjski gori. — Ponudbe na društvo.

su određeni dežurni članovi: Milić, Đurović i Grujičić.

Prvo predavanje održao je 5 novembra br. Milić Šćepan, iz predmeta »Naši sokolski i jugoslovenski velikaši«, o br. dr. Miroslavu Tišru.

PETODNEVNI ŽUPSKI PROSVETNI TEČAJ ZA DRUŠTVENE PROSVETARE

Župski prosvetni odbor rešio je da održi petodnevni župski tečaj za društvene prosvetare i to od 15 do 20 novembra t. g. o trošku Sokolske župe Cetinje. Za ovaj tečaj javilo se 30 prosvetara i članova sokolskih društava. Prijave su se primale do 11 novembra. Život u tečaju biće strogo internatski. Raspored predavanja i nastavnika, koji će predavati, sačinjen je i sve pripreme izvedene. Posle svršenog tečaja, a u slučaju lepog vremena, poduće se izlet s tečajcima na Lovčenu, u Budvu i druga mesta Boke Kotorske. Na Lovčenu će održati predavanje o Njegošu, br. Trifun Karabaša, profesor gimnazije, a u Budvi br. Milić Šćepan, župski novinar, o Stjepanu Mitrovom Ljubiši.

OSNIVANJE SOKOLSKE ČETE KRALJE

28 oktobra t. g. odobrila je Sokolska župa Cetinje osnivanje Sokolske čete u Kraljima kod Andrijevice, kao pripadnica Sokolskog društva Andrijevice.

Osnivanje ove Sokolske čete zamolilo je stanovništvo dotičnog sela Kralja još na svojim zborovima od 24 maja i 11 juna t. g., što je župa usvojila i obavestila Savez SKJ u Beogradu. Četa ima pokusni rok od šest meseci, počevši od 1 novembra.

Predloženu upravu odobrila je župa imenujući za članove uprave ovu braću: starešina: br. Lekić Uroš, učitelj; zam. starešine: br. Vasiljević Vučko, sveštenik; tajnik: br. Perović Kostadin, opšt. pisar; načelnik: br. Đurišić Miloš, sud. pisar; blagajnik: br. Labović Milovan, opšt. blagajnik; prosvetar: br. Vukadinović Ljubomir, učitelj; zam. prosvetara: br. Zonjić Dušan, učitelj; knjižničar: br. Labović Svetozar; revizori: br. Novović Milorad i brat Dragojević Milonja.

U ovu sokolsku četv upisalo se 52 člana.

TRODNEVNI ŽUPSKI STATISTIČKI TEČAJ ZA DRUŠTVENE STATISTIČARE

Sokolska župa Cetinje rešila je da održi i treći tečaj u toku ovog meseca — statistički tečaj, pod vodstvom župskog statističara br. Milovića, žup. statističara. Tečaj će se održati krajem novembra, a obavezan je za sve društvene statističare kao i za sve statističare sokolskih četa. Tečaj se također održava o trošku župe.

Kao što se vidi Sokolska župa Cetinje hoće da postigne željene rezultate u svim pravcima sokolskog rada, i pored toga što su sredstva za održavanje župe vrlo skromna i mala. Župi izlazi ususet materijalnom i moralnom pomoću ban Zetske banovine br. dr. Aleksa Stanišić i komandant Zetske divizije br. Vojin Maksimović, div. general. Ovi visoki funkcioneri u ovoj banovini svesrdno pomažu Sokolstvo otklanjajući plodonosan sokolski rad u ovim siromašnim krajevima, koji zaslužuju veću pažnju i pomoć, kako po svojoj prošlosti, tako i po svojoj sadašnjosti.

S. M.

Kupujte zastave kod
I. NEŠKUDLA
Ljubljana, Pražakova ul. 8

489—23

Župa Karlovac

OKROŽNA KONFERENCA
V CRNOMLJU

Da se more idejno prosvetno delo smotreno i uspešno razvijati, je potreban čim tesniji kontakt med društvi in župo. Naša karlovačka župa je odločila, da bo v to svrhu sklicevala v gotovih časovnih presledkih okrožne konferencie.

Prva okrožna prosvetno-tehnična konferenca se je vršila pri nas dne 5. t. m. v sokolskem domu ob navzočnosti delegatov br. župe in vseh edinic okrožja. Od strani domačega društva je bilo prisotno razen funkcionarjev tudi številno članstvo.

Kot delegati sokolske župe so prisli k nam: br. Sablić Marko, ki je konferenco tudi vodil, s. Zorka Vojnović-Trkulja, tajnica ŽPO, ter br. Blašković Branko, župni načelnik.

Delegati so podali svoja poročila o stanju in delovanju v svojih edinicah. Nekatera poročila delegatov so bila prav zanimiva, poučna in izrpnata ter bodo župi in marsičem v pomoč pri upravljanju edinic.

Bratje delegati župe s svojimi predavanji pa so nam nudili veliko moralno oporo, a najbolj razveseljivo je to, da na konferenci se prav prepriče-

valno manifestiralo složno sodelovanje tehničarjev in prosvetarjev, kar mora roditi najlepše uspehe za Sokolstvo. Ob tej priliki se je opetovano podrtavala ogromna važnost našega doma, za Sokolstvo v Beli Krajini, kjer nam je podana možnost sestajati se v br. sokolskem krogu ob takih in sličnih prilikah.

Odločitev bratske župe glede prirejanja okrožnih konferenc z veseljem pozdravljamo ter smo prepričani, da se bo tako uspešneje nadaljevalo delo započeto v bratskem Saveznom prosv. odboru.

Kolikor vemo, se bo prihodnja konferenca vršila v Metliki.

G. K.

Župa Kragujevac

SOKOLSKO DRUŠTVO JAGODINA

Ovdašnje Sokolsko društvo čini velike pripreme za proslavu državnog i sokolskog praznika 1. decembra.

Prema već sastavljenom programu, toga dana pre podne ovdašnje Četničko udruženje, koje broji 200 svojih agilnih članova, osvetiče društvenu zastavu, koja je izrađena od svile i teškog crnog atlasa. Zatim će Sokolsko društvo održati svoju svečanu akademiju s odabranim programom i izvršiti prevod članstva iz nižih u više kategorije.

Uveče će se održati svečana sokolska priredba s vežbama članova sviju kategorija i igranom. Tako isto ovo društvo tom prilikom predaće na svečan način diplomu svojim velikim dobrotvorima za učinjene usluge i datu pomoć i to: Jagodinski ženskoj družnici, br. Tihomiru J. Stanojeviću, bankaru-izvozniku iz Jagodine, i sestri Mariji Nikolić-Krčinki iz Jagodine.

Sokolsko društvo u Jagodini, jedno je od najnaprednijih društava u Pomoravlju. Ono danas broji oko 790 članova sviju kategorija. Jedina mu je smetnja što nema sopstvenog doma, ali i tu smetnju ono će do iduće godine otkloniti, jer će na proleće otpočeti sa zidanjem svoga doma, za koju je svrhu obezbedeno zemljište na vrlo lepom mestu u varoši, a tako isto prikupljeno je do sada oko 150.000 Din.

U ovdašnjoj sokolani 12 t. m. održao je predavanje br. Savo Toholj, profesor Učiteljske škole o životu i radu velikog sokolskog radnika brata Engelberta Gangla, i zamenika starešine Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, koje je bilo dobro posvećeno.

Takova ista predavanja su održata u sokolskim četama u Majuru, G. Stuplju, Suljkovcu i Trešnjevici.

L. P.

Župa Maribor

SOKOLSKO DRUŠTVO DOLNJA
LENDAVA

Preteklo soboto je vprizorilo Sokolsko društvo Dolnja Lendava Kreftove »Celijske profec«. S precejšnjim nezaupanjem je sokolska javnost in tudi ostalo občinstvo spremljalo malo drzen korak režiserja brata Kokočja. Toda ta je kot režiser, inscenator in igratelj v vlogi Hermana pokazal, da je lendavsko Sokolsko društvo središče vsega prosvetnega gibanja in kot tako razpolaga tudi z izbornim materialom. Pri nobeni oderski prireditvi še ni bila dvarana v »Kronici« tako nabito polna kot to pot. Nezaupanje, ki je navdajalo marsikoga, se je spremenilo v največje zaupanje. Presenečeni nad podajanjem vsebine so sledili navzočji čez polnočno uro v grobni tišini. Tokrat je bila publika res idealno hvaležna in gotovo je tudi to vplivalo na igrance, da so tako dovršeno nastopili.

Župa Mostar

SOKOLSKO DRUŠTVO MOSTAR

Proslava 30 godišnjice

Gotovo istodobno osnovano je 1903 godine u Mostaru Srpsko gimnastičko društvo »Obilić« i Hrvatski Sokol. Oba udruženja, od kojih je prvo 1909 godine promenilo ime u Srpski Sokol, radila su odvojeno sve do početka svetskoga rata kada su oba rasturana. Godine 1919 su se oba ujedinila u jedinstven Jugoslovenski Sokol. Ove godine slavljenja je 30 godišnjica sokolovanja u Mostaru.

Kao znak priznanja za rad Sokolstva u Mostaru darovao je Njegovo Veličanstvo Kralj zastavu Sokolskom društvu Mostar. Sokolsko društvo Mostar darovalo je također zastavu svome naraštaju kao i naraštaju Sokolske čete Bačevići u znak priznanja, što je naraštaj te čete prvi istupio na javnom času.

Da bi proslava 30 godišnjice društva i razvijanje zastave što bolje uspeo izabran je naročiti odbor za proslavu s predsednikom bratom dr. Nardelijem.

Prvi deo proslave počeo je na 6 septembra o. g. na rođendan Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra i trajao je do 10 septembra o. g. Toga dana u 10 sati otvorena je sokolska i poljoprivredna izložba. Izložbu je otvorio nakon pozdrava predsednika odbora za proslavu izaslanik Nj. Vel. Kralja general Vladimir Milošević, izaslanika dočeka. lo je članstvo društva i članovi čete

Vihovići-Rudnik, koji su došli u povoreci u kojoj su učestvovali 272 člana -ce. Izloženi su bili svi predmeti koji zasecaju u istoriju Sokolstva u Mostaru za poslednjih 30 godina. Bile su tu zastave, diplome, fotografije, plakati priredaba, značke, spomenice, grafikon, novinski isečci, emblemi, table i drugo. Sokolske su čete izložile voće, povrće, razno semenje i ručne radove. Ocenjivački odbor odredio je nagrade najboljim izlagačima. Izložba je bila otvorena do kraja proslave, a posebita je nekoliko hiljada osoba i 1900 učenika i učenica mesnih škola. Izložba je uspeła u svakom pogledu. Priznanje su odali i oni, koji nisu prijateljski raspoloženi prema Sokolstvu.

U veče istoga dana formirana je povorka i bakljada kroz grad u počast rođendana Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra, u kojoj se učestvovala pored sokolskog članstva i sva kulturna i nacionalna društva grada Mostara. Pozdravne govore održali su u ime grada načelnik Fejić, u ime Jadranske straže dr. Božić, a u ime Gajreta profesor Alikalić.

Dne 7, 8 i 9 septembra održane su utakmice za prvenstvo župe svih kategorija društava i četa prvaka društava Sokolske župe Mostar.

U nedelju 10 septembra krenula je povorka Sokola na Rondo.

U povoreci je učestvovalo 5 društvenih i 11 četinih zastava; članova društava u odori 90, sa značkom 44, članova četa na konjima 31, ostalih 304; članica društva u odori 27, članica četa 22, muškoga naraštaja društva 29, četa 84, ženskoga naraštaja društva 52, četa 8, muške dece društva 42, četa 27, ženske dece društva 49, četa 21. Ukupno 786.

U povoreci su išle pored vojne muzike Jadranske divizijske oblasti još i glazba Sokolskog društva Vela-Luka i čete Vihovići-Rudnik.

Razvijanje zastava obavljeno je na Rondou, gde se je iskupilo nekoliko hiljada građana. Svečanost je otpočela pozdravnim govorom predsednika odbora za proslavu dr. Nardelija. Na pozdrav je odgovorio izaslanik Nj. Vel. Kralja general Milošević, naglavivši počast koja je učinjena Sokolima Mostara i pozvavši ih da u radu istraju.

Nakon što je razvio društvenu zastavu, i ukucuo čavle Njegovih Veličanstva Kralja i Kraljice, te Prestolonaslednika Petra, predao je zastavu društvenom starešini bratu dr. Boršiću. Starešina se je zahvalio i zamolio gospodina izaslanika da bude tumač odanosti i vernosti Sokola društva Mostar Nj. Vel. Kralju. U lepom govoru izneo je odnos Sokola prema Nj. Vel. Kralju. Zastavu je starešina predao zastavniku bratu Kanaetu, koji je položio zavet. Nakon toga razvijene su i ostale zastave: naraštaja društva Mostar i čete Bačevići. Osim toga razvijene su također zastave četa Zito-mišlić, koju predaje darovalac i kum brat Gojko Dokić, te zastava čete Hodbina, koju je predala kuma sestra Petković u ime svoga muža Milana Petkovića, koji je odsutan, a darovao je četi zastavu. Nakon razvijanja zastava govorio je starešina župe brat Čedo Milić iznevši u svom govoru program sokolskog rada, podvukavši naročito rad Sokola na selu.

Iza toga su prodefilovali Sokoli na čelu za zastavom Njegovog Veličanstva pred izaslanikom generalom Miloševićem, a zatim je povorka prošla kroz grad.

U povoreci je nošena i istorijska zastava bivšeg Hrvatskog Sokola.

Posle podne održana je javna vežba. Broj vežbača najbolje pokazuje koliko je trud uložan da proslava što bolje uspije. Na javnoj vežbi istupilo je od strane četa 180 članova, 19 članica, muškog naraštaja 64, ženske dece 10, muške dece 27.

Od strane društva 22 starija člana, 48 ostalih članova, 32 članice, muškoga naraštaja 28, ženskog naraštaja 36, muške dece 42, ženske dece 49. Ukupno 535 vežbača. Najznatnija točka bila je simbolička vežba celokupnog članstva društva Mostar u kojoj su vežbale sve kategorije društva Mostar skupa sa starijom braćom. Vežbalo je zajedno 237 vežbača. Trud je krunisan uspehom, jer su sve točke, a naročito vežbe ženskih kategorija i članstva četa, vanredno uspele. Poset je također bio rekordan. Uveče je održana u gimnazijskom dvorištu akademija, koja je i unatoč lošem vremenu i jakom vetru uspeła.

Time je završen glavni deo proslave. Definitivno će se proslava završiti 1. decembra o. g. Pripreme su već u toku. Mostar je tih dana doživio retko uspešno svečanost, koja je vidno manifestovala snagu Sokolstva u Mostaru i oko Mostara.

SOKOLSKA ČETA FATNICA

22 oktobra Sokolska četa u Fatnici kod Bileće obavila je osveštavanje čete zastave, koju je četi podario Sarcnac Mato, težak iz Davidovića.

Već rano jutro vijorilo se se stotine trobojnih zastavica, koje su davale draži izgled ovome ubavom mestancu.

Ujutro bila je budnica, a zatim zbor članova čete. Zatim je pesma starih heregovskih seoskih momaka

IZ ŽUPA I DRUŠTAVA

Iz uredništva

Prisiljeni da, privremeno, ograničimo prostor lista na minimum, i u ovom broju morali smo da izostavimo deo članaka i velik deo vesti iz naših župa, društava i četa, a što ćemo objaviti u narednim brojevima lista. Da bi nam ipak bilo moguće da naročito sve vesti objavljujemo na vreme, molimo da nam se iste šalju u što kraćem i sažetijem obliku, i da su što aktuelnije.

Slike iz društava i četa, za sada, ne možemo nikako objavljivati.

Bratskim jedinicama Sokol. župe Beograd preporučujemo, da nam sve svoje vesti šalju, prema odredbi župe, jedino preko nje, inače ih ne možemo objaviti.

Župa Celje

SOKOLSKO DRUŠTVO CELJE

Letno telovadišče celjskega Sokola na Glaziji

Dne 8. nov. t. l. se je sestala širi forum akcijskega odbora celjskega Sokola, da pregleda uspeh vsega od zadnje seje izvršenega dela. Načrti posameznih kompleksov letnega telovadišča, ki so bili razobešeni v izložbi veletrgovine br. R. Stermeckega, so vzbudili med širšo javnostjo, posebno med darovalci, prav živahno zanimanje. Iz številnih, toda vsekakor stvarnih kritik k objavljenim detajlom idejnega načrta telovadišča, sklepamo živ interes do te akcije. Ta kritika nam služi v dokaz, da vlada v javnosti veliko razumevanje za sokolsko stvar, kar nam daje zagotovilo, da smemo še nadalje računati na materialno in moralno podpora.

Situacija vseh pripravljanih del je že tako daleč, da je akcijski odbor sklenil zaprositi za načelno odobritev stavbnega dovoljenja. S tem je storjen prvi odločilni korak k realizaciji načrta.

Tudi delo nabiranja obveznic za prispevke v gradbeni fond je od zadnje seje do danes prav lepo napredovalo. Prispevali so (številke v oklepaju pomenijo število kamnov po 100 Din):

V drugi je prispeval: Blažon Jakob, davčni upr. v p. (1).

Sodniki in uradniki okr. sodišča: dr. Vidovič Franc, preds. okr. sod. (1), dr. Dolničar Jože, sodnik (1), Božić Jakob, sodnik (1), Brečko Franc, sodnik (1), Lesjak Juro, sodnik (1), Bogdan Jereb, sodni pripravnik (1), Zorka Anton, kanclist (1).

Sodniki in uradniki sreskega sodišča: Nendl Alojz, starešina sres. sodišča (1), dr. Bavdek Jože, sodnik (1), Deteček Mirko, sodnik (1), Antišer Franc, oficijal (1), Tovornik Konrad, zvanik (1); nadalje Toplak Henrik, Šemrov Ivan, Kresnik Anton in Januš Franjo skupno (1).

Sresko načelnstvo: dr. Ivan Vidmar, sreski načelnik (2), Svetina Anton, sreski podnačelnik (2), dr. Anton Schwab, sreski fizik (4), ing. Marek Ivan, šef gradb. sekcije (3), ing. Komel Anton, referent gradbene sekcije (1), Sribar Maksim, sreski veterinar (5), ing. Stefani Vsevolod (2), ing. Rihter Ciril (1), Reya Adolf, pristav (1), Kocijan Franjo, sreski tajnik (1), Orthaber Vinko, oficijal (1), Batistuta Josip, uradnik (1), Bradač Rudolf, uradnik (1), Božnik Ka-

rol (1), Drugovič Norbert (1), Pavlin Maks, šumar (1), Pleteršek Josip (1), Novak Franc (1).

Učiteljski zbor mestne osnovne škole: Bizjak Joško, upravitelj (5 v vrednostnih papirjih), Zdošek Bogomir (1), Srabotnik Gvido (1), Gradišnik Stanko (1), Baša Anton (1), Pregel Ciril (1), Prelog Miloš (1), Roš Franc (1), Valenčič Josip (1), Azman Milica (1), Podboj-Flegc Anica (1).

Učiteljski zbor deške in dekliške mešanske šole: Černe Ivan, ravnatelj (1), Miklaver Pavla, upraviteljica (2), Debelak Zofka (1), Grašer Josip (1), Šegula Pec (1), Janševc Franc (1), Leskovšek Vera (1), Lončarič Marija (1), Tratnik Jospina (1), Crepišček Blaž (1), Zupan Marija (1), Kovač Mirko (1/2), Liker Franjo (1/2), Cilenšek Franc (1/2), Godič Rudi (1/2), Bolhar-Petrič Vera (1/2), Thaler-Lovrene Zinka (1/2).

Drž. trgovska šola: prof. Azman prof. Bez prof. Fink in prof. Lenassi skupno (1), Deržak Alojz, šol. sluga (1).

Odvetniki: dr. Hrašovec Milko (5), dr. Mikuletič (5).

Drž. tožilstvo: dr. Požar Joško, predstojnik (1).

Uradništvo mestne hranilnice: Michael Korošec, ravnatelj (1), Sadar Čiro, tajnik (1), Marija Jurman (1), Gregorin Saša (1), Suher Elizabeta (1).

Uradništvo Ljubljanske kreditne banke skupno (2).

Trgovski in obrtniški nameščenci: Olip Franc (1), Inkret Milka (1), Vah Maks (1), Cokan Avgust (1/2), Dobršek Lado (1), Škof Franjo (1/2).

Ostali poklici: dr. Vrhovec Stanimir, zdravnik (1), Milošević Eugen, ravnatelj kem. tovarne (2), Šmid Matko, podravnatelj Praštedone (1), Gajšek Nata, bančna uradnica (1), Šmid Franjo, civilni geometer (1), Ulaga Anton, trgovec (1), Krovlić Alojz, mesar (1), Cotič Jože, hišnik (1/2).

Vojno okrožje: Tomšič Radivoje, kapetan I. kl. (1), Toš Franjo, por. (1).

Vsem bratom in sestram, kakor tudi ostalim darovalcem iskrena sokolska hvala.

Župa Cetinje

ŽUPSKI TEČAJ ZA VOĐE
SEOSKIH SOKOLSKIH ČETA

Uprava Sokolske župe Cetinje rešila je 11 okt. t. g. da se održi jednomesečni tečaj za vođe seoskih sokolskih četa; da tečaj otpočne 5 novembra, a završi 2 decembra; da ga održi župa o svome trošku. Župa je uz to obvezala čete da svaki tečajev mora biti pismen, da boravi na teritoriji sokolske čete, da će se tečajev, posle svršenog tečaja posvetiti sokolskom radu i t. d.

Na ovaj jednomesečni tečaj javilo se oko 40 članova-slušalaca. Tečaj je otpočeo 5 novembra u kasarni 38 pešaškog puka »Njegoševog«. Predavanja su otpočela prema utvrđenom rasporedu. Nastavnici tečaja su članovi prosvetnih odbora društvenog i župskog s još nekoliko nastavnika, također Sokola, koji čine sokolsku upravu društva i župe u Cetinju.

Svega predaje na tečaju 15 nastavnika. Radi većeg nadzora nad tečajima određen je tajnik župe br. Milutin Ivanović za vođu tečaja. Pored njega

i devojka odjekivala Fatnicom i pozivala narod iz okoline, da se skuplja i da vidi svečanost kakvu još nije gledao u ovoj sredini. Svečanosti pored stanoštva iz Fatnice i okolnih sela prisustvovali su izaslanici društva bišćkog na čelu sa starostom bratom Lučićem Mirkom i susjedne čete Dobar Polje, koja pripada društvu stolačkom, Divin, Meka Gruda i planska četa.

Osvećenje zastave izvršio je mesni sveštenik br. Radunović Simon, koji je posle osvećenja održao vrlo lep patriotsko-moralni govor. Po tom je izvršio verski obred i vrlo lepim kratkim govorom pozvao prisutne na slogu i uzajamnu ljubav br. Draco Sačir, imam iz Plane. U ime društva bišćkog zahvalio se darodavcu i četi na radu dr. Sučić s vrlo jezgrovitim govorom. Naročito je svojim govorom zainteresovao prisutne mesni učitelj Čulatić, koji je u svom govoru oertao značenje ovog dana i žrtve koje su pale za slobodu i ujedinjenje našeg naroda. U ime čete Divin govorio je brat Ljubomirac Blagoje. On je u vrlo lepom govoru izneo značaj zastave za vreme rata. Potom je povorka prošla kroz Fatnicu kličući Kralju i Kraljevskom domu.

Župa Novi Sad

ZUPSKI PREDNJAČKI TEČAJEVI

Sokolska župa Novi Sad u jesenjem roku ove godine priredila je i održala dva župska prednjačka tečaja, jedan za članove, a drugi za članice i to:

- 1) IX župski prednjački tečaj za

IX župski prednjački tečaj Sokolske župe Novi Sad od 3—17 oktobra 1933

X župski prednjački tečaj Sokolske župe Novi Sad od 19—28 oktobra 1933

članove Sokolske župe Novi Sad, priređen je u Novom Sadu od 3 do 17 oktobra 1933 g. (15-dnevni).

Učesnika na ovom tečaju bilo je 36, od kojih po zanimanju: učitelja 4, činovnika 13, studenata 4, trgovaca 3, zanatlija 6, privatnika 2, seljaka 2, radnika 1 i vojnika 1.

Sa društvenim i okružnim tečajem bilo je 19, a s društvenim prednjačkim ispitom bilo je 16 učesnika.

Na ovom tečaju predavani su ovi predmeti: sustav 2, metodika 3, proste vežbe 8, strojeve vežbe 8, vežbe s palicom 2, vežbe s čunjevima 2, s bu-

Posle podne oko 2 časa bila je javna vežba svih članova mesne kao i susjednih četa.

SOKOLSKA ČETA OSTROZAC

Sokolska četa u Ostrožcu održala je u nedelju 22 oktobra svoj javni čas, kojim je postigla i zabeležila još jedan uspeh u svom sokolskom radu. Tog dana održan je i Dan blagodarnosti Bogu popraćen s verskim obredima pravoslavnog i muslimanskog svećenika.

Javni čas otvorio je lepim rečima zamenik starešine brat Čurić pozivajući ostalu braću okupljenu u ovoj četi da i dalje poradi i bratski saraduju s upravom u njezinom svetom sokolskom radu.

Sokolska četa u Ostrožcu svojim skromnim, ali plodnim radom upućenim izgradnji sok. misli u svom kraju zabeležila je nekoliko lepih uspeha i oni će joj u njezinom budućem radu poslužiti kao potstrek za mnogo zamašnije uspehe. Tako je ovih dana osnovala i svoju Streljačku sekciju ispunivši prethodno uslove, koje omogućavaju opstanak takvih sekcija, te će uskoro početi raditi i na širenju streljačke veštine među svojim članstvom.

čicama 1, laka atletika 5, vežbanje na spravama (vratilo, razboj, konj i krugovi) 10, skokovi 2, penjanje 1, novi smerovi 1, ritmičko vežbanje 2, vijača 1, lestve 1, vežbanje na gredi 2, različitosti 1, skupine 1, otpori 1, pesničanje 6, gimnastičke igre 2, odbojka 2, prednjak kao vaspitač 1, svrha časa 1, sudenje kod utakmica 1, estetika 1, praktično vežbanje i vodenje odelje-

Učesnica na ovom tečaju bilo je 33, od kojih po zanimanju: učiteljica 11, studentkinja 3, činovnica 4, zanatlija 1, trgovac 1, domaćica 13.

S društvenim i okružnim tečajem bilo je 13, a s društvenim prednjačkim ispitom bilo je 8 učesnica.

Na ovom tečaju predavani su ovi predmeti: sistem 2, metodika 4, proste vežbe 5, ritmičko vežbanje 10, narodna kola 2, strojeve vežbe 5, palice 1, buzdovani 3, bučice 1, laka atletika 2, skupine i različitosti 1, igre (za decu sa i bez sprava) 5, odbojka 2, vežbanje na gredi 2, vežbanje na spravama 4, vijača 1, lestve 1, praktično vežbanje i vodenje (dece, naraštaja i članica) 12, prednjački zbor 1, utakmice i sudenje 1, estetika 1, organizacija 1, ideologija 1, prosveta 1, govor pred vrstom 1, istorija i literatura 1, anatomija i fiziologija 1, higijena 1 i prva pomoć 1; svega 75 časova. Dnevno se radilo 8 časova.

Nastanba i ishrana tečajnika za oba tečaja bila je zajednička, jer je župa unajmila jedan veći stan u kojem su upriličene ove zajedničke nastanbe.

Oba ova tečaja završena su s vrlo dobrim uspesima. Disciplina na istima bila je uzorna, a svi tečajnici bili su savesni i marljivi u radu.

SOKOLSKO DRUŠTVO ST. FUTOG

† Sestra Sofija Ninkova

Sokolsko društvo Stari Futog zadesila je velika žalost, jer se ovih dana borila sa smrću i najzad ispuštila svoju mladunu dušu sestra Sofija Ninkova. Ista je bila vrlo agilna i savesna članica ovoga društva. Spremala je decu Sokole, a i sama je vežbala. Ali neumitna smrt otrgnula je u cvetu mladosti. Na sam dan pogreba pored braće Sokola i ses. Sokolice učestvovala su školska deca Starog i Novog Futoga i iz mesta, gde je bila prvi put učiteljica u Rumenki, s njihovim nastavnici. U erki se od nje oprostio br. Doka Nikolić, paroh iz St. Palanke. Pred erkvom oprostio se br. starešina dr. Dorde Topalov, iznoseći njen vredni rad na sokolskom i prosvetnom polju. Zatim se oprostio od nje u ime Sreskog učiteljskog udruženja br. Stevan Bošnjak, a na samom groblju pri spuštanju u grob br. upravitelj škole Veselin Marijanski.

Soko kao i druge ustanove priložile su pokojnici vence, a deca zasula su grobnicu cvećem.

Duboka žalost obavila je celokupno društvo kao i selo. A mi u sestri Sofiji gubimo jednu vrednu članicu vežbačicu i aktivnu radnicu u našem sokolskom podmlatku.

Neka je sestri Sofiji večan spomen i laka crna zemlja!

Župa Niš

ZUPSKI PROSVETNI TEČAJ

4, 5 i 6 novembra o. g. održan je u Nišu vrlo uspeli tečaj za prosvetare sa teritorije ove župe. Na tečaju je bila zastupljena 31 jedinica (12 društava i 19 četa) s 40 učesnika iz društava: Niš, Piro, Zaječar, Bor, Soko Banja, Vlasotince, Kraljevo Selo, Prokuplje, Boljevac, Krivi Vir, Caribrod, Lebane i iz četa: Sićevo, Kamenica, G. Matejevac, Krupač, Petrovac (pirotski), Berilovac, Stanjanci, Vel. Jovanovac, G. Držina, Sukovo, Vel. Izvor, Vratarnica, Trgovište, Petrovac (prokupački), Rajac, Rujiste, G. Zuniće, Katun, Subotinac. Po položaju u Sokolstvu bilo je: 16 prosvetara, 5 članova prosv. odbora, 1 starešina čete, 3 tajnika društva ili čete, 7 načelnika (ca) društva ili čete, 5 prednjaka (vodnika), 1 član uprave društva, 2 činovnika župe i društva. Po zanimanju bilo je: 18 učitelja (ca), 6 činovnika državnih i opštinskih, 4 zemljoradnika, 2 profesora, 2 zanatlije, 2 studenta, 1 svr. dak učiteljske škole, 1 gimnazist, 1 trgovac, 1 oficir i 1 dak Trgovačke akademije.

Predavači na tečaju bila su braća: dr. Vlad. Belajčić, dr. Niko Mrvoš, Radovan Dimitrijević, Milenko Marković, Hranislav Gvozdenović, Mladen Marinković, Stojan Anastasijević, dr. Z. Dimitrijević, Ivan Tomasić, a njihova predavanja obuhvatala su sve momente sokolskog prosvetnog rada.

Osim ovoga, slušaoci su 4 XI potilj koncert Skopskog pevačkog društva »Vardare«; 5 XI večernju predstavu Narodnog pozorišta Moravske banovine (»Beograd nekad i sada«); 6 XI po podne održana je prosvetna konferencija, na kojoj su pretresana mnoga prosvetno-sokolska pitanja, kao i kritika samog tečaja, uz aktivno sudelovanje prisutne braće, a zatim su razgledane znamenitosti Niša.

Tečaj je vodio župski prosvetar br. Milenko Marković, profesor.

Župa Osijek

SOKOLSKO DRUŠTVO VALPOVO

Prpriave za prvodecembarški sokolski praznik u punom su tečaju. Prosvetni odbor priređuje prosvetni tečaj za nove članove, koji se sastoji od četiri predavanja. Svako predavanje završuje se filmskim prikazivanjem, kao na pr. slike iz stare Helade, moderna olimpijada, gimnastička i sportska takmičenja, krvotok i sl. Sve se kategorije spremaju za prvi javni nastup u novom

sokolskom domu na akademiji, koja će biti početkom decembra.

Izgradnja sokolskog doma je toliko uznapredovala, da se dvorana već može donekle upotrebljavati za svakodnevni rad. Stoga smo naumili na sokolski praznik, na 15-godišnjicu državnog ujedinjenja, na svečani način otvoriti naš novosagrađeni dom, premda još uvek nije potpuno dovršen. Time će trgovište Valpovo doći do jedne nove prikladne javne dvorane za priredbe, a Sokolsko društvo će biti potpuno nezavisno u svom radu na odgajanju novih pokoljenja valpovačke omladine.

Župa Sarajevo

SOKOLSKA ČETA GOR. VAKUF

Ova četa priredila je na 8 nov. o. g. selo s nastupom. Najpre je s. Marija Reić, učiteljica, održala predavanje »O štednji«, koje je bilo vrlo lepo obrađeno. Zatim je učenik Manović deklamovao pesmu: »Sokoli smok«, a onda je održao predavanje »Jugoslovenska ideologija i Sokolstvo« brat Ahmet Sadi-ković, star. Sokolskog društva u Bugojnu. Predavanje je bilo u svakom pogledu vrlo dobro i na visini. Iza toga je bio nastup podmlatka, koji je primerno odvežbao svoje vežbe. Zatim je nastupio naraštaj, pa članstvo. Vežbali su primerne vežbe, koje će se vežbati 1934 god. na sletu u Sarajevu i Zagrebu. Iza svega bio je srečolov. Čitavo veče svirao je četni tamburaški zbor. Priredba je uspeła u moralnom i materijalnom pogledu.

Župa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO KRALJEVICA

Sve naše kategorije marljivo se spremaju za proslavu 1. decembra. U tu svrhu održavaju se svake subote kratka sela, koja su dobro posećivana. Tako ih je do sada održano nekoliko na kojima su predavali br. Kaponi »O Čehoslovacima i Čehoslovačkoj«, br. Modrušan »O Sokolstvu i Otadžbini«. Prema programu prosvetnog odbora ovoga društva proslavljen je 12. novembar tako, da je podmladak igrao poz. alegorijski komad Vilinsko kolo, poznatu aleg. sliku, koja se dešava na Učki s prigodnim predavanjem o našim krajevima pod tudinom. Za ovu tužnu proslavu vladao je u mestu živ interes ne samo u redovima Sokola već i u redovima građanstva.

Sasvim je razumljivo da su se Kraljevcinji ovoj tužnoj proslavi u velikom broju odazvali i time proširili našu ideju. Na proslavi uzeo je učesća i pevački oteck podmlatka, koji je pevao sokolske pesme i poznatu istarsku himnu »Krasna zemlja«.

25 ovog meseca davaće naše društvo zabavno poz. veče, kada će se davati »Narodni poslanik«, sve prema programu društvenog prosvetnog odbora.

SOKOLSKO DRUŠTVO RAB

Prilikom II sleta Sokolstva na Jadranu ove godine u Sušaku dali su članovi Sokola Rab naročiti poticaj za sistematsko gajenje veslanja u sokolskim društvima, kada su naime članovi Sokola Rab posli iz Raba na slet u Sušak s dva čamca, a o čemu je bilo već pisano i u Sok. glasniku. Ovih dana pak stigle su diplome Sokolske župe Sušak-Rijeka za pobednike veslače i za pobednike sokolsku decu mušku i žensku u plivanju. Diplome su podeljene u velikoj dvorani Sokolskog doma Miroslava Tirša u Rabu na svečanom društvenom sastanku svega članstva. Nakon biranih reči br. starešine Mahača, diplome je podelio br. načelnik Bačić. Lepa je to bila sokolska svečanost, a na licima naročito muške i ženske dece čitala se je sokolska radost i sokolski ponos. Izgradnjom dvaju naročitih čamaca s po šest vesalja za članstvo i s po 12 vesala za naraštaj i decu, nastaviće se sistematskim gajenjem veslanja u sokolskim društvima na našem Jadranu!

Župa Varaždin

IV ŽUPSKI PREDNJAČKI TEČAJ

Od 19 do 29 oktobra o. g. održan je u Varaždinu četvrti župski prednjački tečaj. Tečaj je polazilo 37 članova i 9 članica, iz 17 društava i 20 četa. Po za-

Naš prvi domaći izdelek

SOKOLSKO DRUŠTVO SENJ

Proslavljajući petnaestogodišnjicu proboja solunskog fronta i ujedno dan oslobođenja od tudinskog tutorstva, priredilo je društvo dne 29 oktobra ove godine u dvorani »Nehaj« sokolsku akademiju.

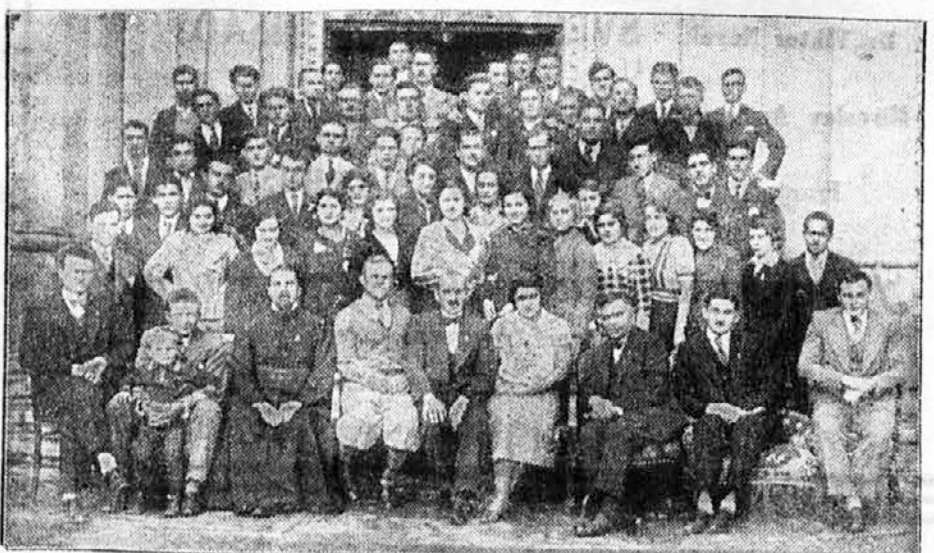
Pošto je Gradska glazba otvirala državnu himnu, govorio je br. D. Tomasić i u glavnim potezima izložio postanak solunskog fronta. Istaknuvši častnu zadaću, koju su nevidenim nalletom izvršili udruženi jugoslovenski borci pod vodstvom Nj. Vis. Regenta Aleksandra, osvrnuo se na sadašnjicu i naglasio krepku našu veru u vrhovnoga Kormilara naše države i u neslomivu snagu celoga naroda. Na poziv govornika da se s poštanjem poklonimo senama neumrlih zatočnika narodne slobode zaorilo je dvoranom klicanje »Slava!« Zatim su razne kategorije izvodile redom sokolske vežbe uz pratnju Gradske glazbe. Na čast braći tehničarima valja istaknuti da su sve vežbe bile vrlo dobro pripravljene i izvedene, pa su ih gledaoci popratili srdačnim odobravanjem. Između vežbi iskazala se jedna naraštajka deklamacijom pjesme G. Glumca »Kolo« i od srea progovorila svima prisutnima pozivajući braću u složno narodno kolo. Napokon je prikazana drama D. Andelinovića »Slijepice«. Potresna slika jedne stare graničarske porodice u Zagrebu, koja baš na dan 28 oktobra 1918 god. sluša s jedne strane zanosnu narodnu manifestaciju na Markovu trgu, a ujedno doznaje za junačku smrt najmlađega sina u borbi protiv tudina, pa dolazi do prečišćenja i izmirenja — izvedena je vrlo dobro.

Sve u svemu, jedna uspeła priredba.

SOKOLSKO DRUŠTVO SELCE

Naše je Sokolsko društvo dne 29 oktobra svečano proslavilo 15-godišnjicu ngradnog oslobođenja. Toga dana pre podne u 10 sati u prostorijama osnovne škole održano je predavanje, a zatim je bilo nekoliko deklamacija. Predavanje je održala s. Anđela Glavan, agilna učiteljica osnovne škole, u kome se ukratko osvrnula na patnje našega naroda pod tudinom i podvukla njegovu stalnu težnju za slobodom, koju naši junaci — mučenici izvojevaše pobedom neprijatelja na Kajmakčalanu, Kolubari i Ceru. Deklamacije izvela su deca iz podmlatka odnosno daci osnovne škole, što ih naučiše vredne učiteljice ss. A. Glavan i D. Vukelić i to pesme: »Novo pokolenje« — od A. Santića; »Zvone zvona« — od J. Kraljića i »Molitva« — od Vl. Nazora. Zatim m. i ž. naraštaj, te m. i ž. deca otpevaše nekoliko prigodnih patriotskih pesama, pa s »himnome« i klicanjem Domu Karadorđevića završismo ovu lepu proslavu, koja je po članovima i prijateljima Sokolstva bila odlično posećena.

nimanju bilo je 19 učitelja i 9 seljaka, a ostalo su daci i trgovački pomoćnici. Tridesetorica tečajnika bila su na stanju i ishrani o župskim trošku. Predavanja su bila praktična i teoretska, dnevno od 8 do 12 pre podne i 2 do 6 sati posle podne. Svega je održano 78 časova.

Župski prednjački tečaj Sokolske župe Vel. Bečkerek od 15—29 sept, 1933

10-dnevni župski prednjački tečaj od 19—29 oktobra

ROSIJA - FONSIER • DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE • BEOGRAD

Predavali su braća: Z. Suligoj, Belčić, Deduš, J. Kovačić, L. Zima, dr. Posmodi, dr. Rozgaj, dr. Milčetić i Bosanac N., te sestre M. Steh i E. Semrekar. Predavanja su održavana u sokolnici, na sokolskom letnjem vežbalištu, na stadionu S. K. »Slavija« i u prostorijama pučkog sveučilišta. Tečajnici su pregledali i tekstilnu fabriku. Na koncu tečaja podeljena su polaznicima uverenja, a održano je i oprošno veče kome je prisustvovao, osim starešinstva i načelnništvo župe, odbor matičnog društva sa starešinom bratom Novakovićem.

ZUPSKO LUTKARSKO POZORIŠTE

Odmah nakon osnutka župskog prosvetnog odbora dao je tadašnji predsednik ZPO brat dr. Milčetić inicijativu da se osnuje župsko lutkarsko pozorište da tako prosvetni odbor i na ovaj način vrši svoj zadatak i u sokolsko krilo privuče naše najmlađe. Nakon što su brat T. Spoljar i sestra M. Steh prošli lutkarske tečajeve i nakon svladanja svih materijalnih poteškoća dovršio je brat Anton Zima lepu i veliku pozornicu, pa se je već u nedelju 12 novembra o. g. mogla prirediti prva predstava.

Poset prve predstave bio je neočekivan. Iako je određena samo jedna predstava, u 5 sati posle podne morala se je davati i druga, a još uvek je pred velikom gimnastičkom dvoranom nove osnovne škole stajalo mnogo dece, koja nisu mogla prisustvovati dvim predstavama.

Predsednik ZPO brat Deduš održao je pred prvom predstavom kratko predavanje o značenju lutkarskog pozorišta, a nakon toga recitovala je jedna »lutka« prigodno slovo. Davala se je poznata priča »Ivica i Marica«, sastavljena po raznim autorima u 6 slika. Režiju je vodio brat Spoljar, a tehničke radnje brat A. Zima. U samoj igri sudelovali su sestre Steh, Repalust, Grašić, Rokić i Gici, te braća Sabljak, Rak, Kovačić i Kalbač. Igru je pratio orkestar sokolske muzike pod ravnanjem brata Vaneka.

Igra je oduševila ne samo malu braću i sestričice, već i odraslu publiku, koja je oduševljeno pozdravila prvu predstavu lutaka i ako je koja od njih malčko pokročila i po zraku.

Lutkarski oteck marljivo vežba i daljne komade, koji će se nakon reprize »Ivice i Marice« davati svake nedelje.

SOKOLSKO DRUŠTVO IVANEC

Dne 4 XI izvela je ovdašnja Sokolska diletantka družina s velikim uspehom »Narodnog poslanika« od Branimira Nušića. Pred mnoštvom publike odigrali su dobro uvežbani diletanti svoje uloge uz buran aplauz i opće zadovoljstvo. Treba napose spomenuti, da su ovog puta bile pojedine uloge vrlo dobro porazdeljene, a maskiranje bilo je upravo savršeno.

Posle diletantske predstave, priredeno je u istoj dvorani oprošno veče u počast s. Anđeli Glas, koja odlazi iz Ivanca u Golubovac za upravnicu tamnošnje pošte. Brat Edo Janaček u svom lepom govoru oprostio se od nje u ime Sokolskog društva, iznoseći opširno njezinu požrtvovnost i ustrajni rad u društvu. Zabava je protekla u veselom raspoloženju, kome se mnogo doprineo i novo osnovani dez-bend, koji je svojom skladnom glazbom ostao do zadnjeg časa neiserpiv i neumoriv.

OTVORENJE SOKOLSKOG DOMA U VARAŽDINSKIM TOPLICAMA

U lepom letovalištu i lečilištu Varaždinskim Toplicama, održana je 5 novembra o. g. veličanstvena nacionalna svečanost, kakove ovo mesto još nije doživelo. U prisustvu velikog broja seljaštva, vatrogasaca, Sokola, Streljačke družine i ostalih organizacija, otvoren je i posvećen sokolski dom. To je drugi dom, koji je u roku od tri nedelje otvoren na teritoriji varaždinske župe. Uz obilnu pripomoć Savske banovine i br. Saveza te dobrovoljnim darovima uspeo je neumornoj braći iz Var. Toplica da u kratko vreme saviju vlastito gnezdo.

Unatoč ružnom vremenu, koje je vladalo do pred samu svečanost došli su na tu proslavu zastupnik bana br. dra Perovića brat ing. Bouček, narodni poslanik br. Andrija Jovan, gradski načelnik iz Varaždina, br. Stjepan Novaković, banski većnik br. Vid Brekan, šef doma narodnog zdravlja br. dr. Posmodi, sreski načelnik br. Marković, opštinski načelnici braća Horvat i Šetrek. Zup-

pu su zastupali braća Belčić, dr. Šantel i Z. Suligoj. U većem broju došli su Sokolsko društvo iz Varaždina i čete iz Svibovca, Jakopovec-Kaštelanca i Ljubušice. Napose je upala u oči ova poptonja s velikim brojem članova u krasnim narodnim nošnjama.

Čitavo je kupališno mesto bilo okićeno barjacima, zelenilom i slavlucima.

Uz pratnju vatrogasne muzike stigla je velika povorka pred sokolski dom, gde je sve prisutne pozdravio starešina domaćeg društva brat Stegnićek. Iza njega govorio je zastupnik bana br. ing. Bouček. On je u vrlo lepom govoru istaknuo važnost sokolskih domova, koji su velika tekovina svega Sokolstva i celoga naroda. Iza njegovog govora otvirana je himna. Kad se je stišalo oduševljenje naroda obavljen je crkveni obred blagoslova novoga doma, koji su izvršili župnici gg. Hajduković i Lesjak. Ova lepa pažnja tih narodnih svećenika pobudila je ugodno raspoloženje.

Nakon svršenog čina održali su govore starešina varaždinskog društva br. Novaković i starešina župe brat Belčić. Društveni tajnik, brat Banek pročitao je brzojave, kojima ovu svečanost pozdravljaju: Sokolski savez, I zam. savez, starešine brat Gangl, brat Halužan i drugi.

S ove svečanosti odaslani su pozdravni telegrami Nj. Vel. Kralju, starešini Saveza Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru, banu dru Peroviću, kumu društvenog barjaka br. Petru Živkoviću i bratu Ganglu.

Nakon toga održan je zajednički ručak na kome su održali govore braća: Stegnićek, ing. Bouček, Belčić, Jovan dr. Samobor, dr. Šantel, Šifman, župnik Lesjak, sestra Brknjač i drugi.

Posle podne održana je u novoj sokolnici vrlo uspela akademija. Na istoj nastupile su razne vrste domaćeg društva pod vodstvom načelnika brata Sebešića i načelnice sestre Štimec, članovi i deca sokolske čete Svibovec pod vodstvom brata Ružića, te članovi i članice iz Varaždina pod vodstvom brata Z. Suligoja.

Novi sokolski dom bratskog društva u Varaždinskim Toplicama neka postane žarištem novih, lanatičnih generacija, koje će svagde i u svako doba znati da stoje na odbrani svog Kralja i svoje države.

Župa Zagreb

DVA PROSVETNA TEČAJA

Prosvetni odbor župe pozvao je članove i članice zagrebačkih društava na osmodnevi prosvetni tečaj od 5 do 12 novembra, za koji se prijavilo 46 polaznika iz društava I, II, III, IV i iz društva Sesvete. Tečaj je bio večernji, a nedeljom radilo se pre podne. Tečaj je vodio predsednik ZPO br. Hrvoje Macanović. Na tečaju su održana sledeća predavanja: H. Macanović: »Bitno u Sokolu«. — I. Stari: Istra i Jugoslavija. — M. Katić (Samobor): »Glazba u Sokolu«. — H. Macanović: »Društveni P. O.«. — Ing. S. Han: »Sokolska misao (I)«. — H. Macanović: »Sokolska štampa«. — Ing. S. Han: »Sokolska misao (II)«. — dr. O. Gavrančić: »Sokolstvo i vera«. — dr. O. Gavrančić: »Soko i politika«. — H. Macanović: »Statistika i administracija PO.«. — H. Macanović: »Soko i Sport«. — prof. H. Juričić: »Govori i debate«. — prof. S. Džamonja: »Prosveta i napredak«. — dr. A. R. Pichler: »Prednjakov govor pred vrtvom«. — dr. S. Madirazza (Jasenovac): »Soko na selu«. — Zorka Trkulja-Vojnović (Karlovac): »Zena i Soko«. — Stj. Debeljak: Sokolski zborovi. — H. Macanović: Metode prosvetnog rada. — dr. D. Damaška (Kutina): »Soko i zdravlje«. — H. Macanović: Svršetak tečaja.

Pored ovog župskog tečaja organizovana je istovremeno i društvena prosvetna škola u društvu Zagreb II (realna gimnazija), koju polazi 18 slušaca. Škola je večernja u vezi s društvenim prednjačkim tečajem, te traje mesec dana — od 24 X do 20 XI — po ovom rasporedu predavanja: ing. Srećko Han: »Sokolska misao« (I). — prof. Srećko Džamonja: »Sokolstvo i Slovenstvo«. — Hrvoje Macanović: »Jugoslovensko So-

kolstvo«. — prof. Emil Vukotić: »Češko-slovačko Sokolstvo«. — ing. Srećko Han: »Sokolska misao« (II). — ing. Srećko Han: »Nauka o glazbi«. — Hrvoje Macanović: »Sokolstvo i Sport«. — Hrvoje Macanović: »Saradnja Sokola i Vojske«. — prof. M. Mudrić: »Historija« (I). — Hrvoje Macanović: »Sokolstvo u Americi«. — Josip Krameršek: »Poljsko Sokolstvo«. — prof. M. Mudrić: »Historija« (II). — prof. J. Garić: »Sokolstvo i nacionalizam«. — T. Han: »Prosvetni rad prednjaka«. — prof. M. Mudrić: »Historija« (II). — Mirko Sagrak: »Sokolstvo i vera«. — ing. Srećko Han: »Sokolska misao« (III). — prof. M. Mudrić: »Historija« (IV). — prof. Emil Vukotić: »Saradnja Sokola i škole«. — Hrvoje Macanović: »Prosvetni rad«. — Hrvoje Macanović: »Sokolska štampa«.

NOVI PROSVETNI TEČAJEVI

Nakon ovih tečaja počinje prosvetna škola u društvu Zagreb III (Nova gimnazija), a prosvetni odbor župe priredice petodnevi prosvetni tečaj (internatski) za članove izvanzagrebačkih društava, i to polovicom decembra.

Sve su ove prosvetne škole po predviđenom planu rada Sokolske župe Zagreb.

RADIO PREDAVANJA

Prosvetni odbor župe Zagreb sporazumeo se s upravom Radiostanice Zagreb, pa će se svakog petka u večernjoj emisiji održavati predavanja o Sokolstvu i propaganda za veliki jubilarni slet 1934 godine. Referent za Sokolstvo i Sport u Radiostanici je brat Vladimir Janković, ujedno član župskog prosvetnog odbora, pa je tako osigurana najbolja veza. Predavanja počinju u petak 24 novembra s predavanjem predsednika ZPO br. Hrvoje Macanovića: »Jubilarna sokolska godina 1934.« U petak 1 decembra, od istog predavača, predavanje: »Sokolski I decembar.

Daljni raspored predavanja objaviće se naknadno.

Preporučamo
tvrtke, koje
oglašuju u
»Sokolskom
glasniku«!

INDUSTRIJA SOKOLSKIH POTREPŠTINA

Branko Pačić Zagreb, Kraljice Marije 6

Dobavljač Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije
Brzojavni naslov: »Trikotaža« Zagreb ★ Telefon interurban 26-77

Filijala: Beograd
Balkanska ul. br. 24
Palata Hotel Prag
Telefon 2-61-01

Izradjujem sve vrste sokolskih potrepština za javni i izletni nastup svih kategorija našega članstva i to tačno prema propisu Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Slike u originalnim bojama propisnih odijela se u knjizi »Organizacija Saveza SKJ«. — Zadržavajte cjenike i prospekte. — Cijene vrlo umjerene, a za točnu i solidnu izradbu jamčim.

OGLESE i narudžbe za 1 decembar
svečani broj »Sokolskog glasnika«
prima UPRAVA našega lista najdalje do uključivo
25 novembra 1933

»Spomen - klinge«
Ekseri
za osvećenje sokolske zastave
najbolje i jeftino izradjuje
MIRKO SMAT, graver
Beograd, Terazije 1
487-15

Priporoča se najstarejša
slovenska pleskarska, ličarska,
sobo- in crkoslavarska
delavnica
IVAN BRICELJ
LJUBLJANA, Dunajska cesta 16
Strokovna izvršitev telovadnega
crojda. Delo solidno, cene zmerao
486-11

KLIŠETE
vseh vrst po
fotografijah
all risbah
izvrsnujo
najsolidneje
KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVAČI
484-45

MEDJUNARODNA ŠPEDICIJA
GUSTAV BRELIĆ
POMORSKA AGENTURA
Brzojavi: BREG
SUŠAK, MASARYKOVO ŠETALIŠTE 5/1.
Telefon interurban 23
Pošt. pretinac broj 134
— Tekući račun: —
Hrvatska banka d. d.

Pozor Sokoli!
Sokolske svečane i vježbače potrepštine.
Najjeftinije prodaje: **G. Horvatek,**
dobavljač Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije
Zagreb, Frankopanska ul. 9
480-11

Sokolli! Nabavljajte Vaše **skije** (smučke) izravno od producenta kod **domaće industrije**
M. DRUCKER
ZAGREB, ILICA 39
Kr. dvorski liferant
Zatražite **specijalne** ponude!

ŠIRITE SOKOLSKU
!! ŠTAMPU: !!
»SOKOLSKI GLASNIK«
»SOKO«, »SOKOLIĆ« i
»NAŠU RADOST«

Vse tiskovine za sokolska društva, potrebne knjige za sokolske knjižnice, vabila, letake, lepake za sokolske prireditelje Vam izdela Učiteljska tiskarna. Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige, časopise, revije, vizitke, bloke, račune, jedilne liste, posmrtnice in mladinske liste. Ilustrira knjige v eno- in večbarvnem tisku. / Lastna tvornica šolskih zvezkov. Knjigoveznica. Oddelek za učila z veliko zalogo slik naših velmož
KNJIGARNA V LJUBLJANI PODRUŽNICA V MARIBORU
Tyrševa ulica štev. 44

UČITELJSKA TISKARNA
V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA 6
481-45

Širite sokolsku štampu!
Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica treba da nabavi

Sokolsku knjižnicu

I. sveska:	E. Gangl: O sokolski ideji.
II.	Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.
III.	Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
IV.	Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
V.	Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.
VI.	Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.
VII.	Jan Křen: Cilj sokolskih teženj.
VIII.	E. Gangl: Tyršev Sokolstvo. (Sloven. tekst).
VIII. a	Isto. (Srpsko-hrvatski tekst)
IX.	Dr. Niko Mrvoš: Pogledi i misli dr. M. Tyrša.
X.	E. Gangl: Tyršev poslanstvo. (Slov. tekst)
X. a	Isto. (Srpsko-hrvatski tekst)

Svaka sveska stoji 3 Din

PUTEVI I CILJEVI
U tvrdom povezu 8 Din

Franjo Mačus: ODOJKA (VOLLEY BALL)
U kartonu 12 Din

Franjo Malin: Praktički udžbenik češkog jezika.
U kartonu 15 Din

Dr. Viktor Novak: SVESLOVENSKA MISAO
U kartonu 9 Din

Miroslav Ambrožič: METODIKA SOKOLSKJE VZGOJE
U tvrdom povezu 36 Din

Franjo Malin: ČEHOSLOVACI I ČEHOSLOVAČKA
U kartonu 15 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica
Ljubljana, Narodni dom
482-45
Telefon 25-43 / Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831